

FRIMÆRKETS DAG

FLØNG-HEDEHUSENE FRIMÆRKEKLUB

FRIMÆRKETS DAG

Christel Dyssegard

FLØNG-HEDEHUSENE FRIMÆRKEKLUB

INDHOLDSFORTEGNELSE

VELKOMMEN af Borgmester Anders Bak.....	Side 3
HILSEN FRA DANMARKS FILATELIST FORBUND af Knud Mohr.....	Side 5
EN HILSEN FRA DANMARKS FRIMÆRKE UNGDOM af Eigil Rasmussen.....	Side 7
VI SKAL GÅ HÅND I HÅND af postmester Finn Villy Larsen.....	Side 9
HEDEHUSENES POSTHISTORIE af Erik Hansen.....	Side 11
MIN FRIMÆRKEHISTORIE af Andreas Knudsen.....	Side 19
FLØNG-HEDEHUSENE FRIMÆRKEKLUB af Lars Hansen.....	Side 20
NORDIA af Christian Jensen.....	Side 21
BERETNINGER OMKRING CENSUREN I SØNDERBORG I PERIODEN 4. OKTOBER 1944 TIL 2. MAJ 1945 af Jeppe Andersen.....	Side 23
SLÆGTSHISTORIE af Anker Bloch Rudbeck.....	Side 27
HEDEHUSENES POSTSTEMPLER af Erik Hansen.....	Side 32
GRØNLAND - STEMLER OG KVALITET af Otto Kjærgaard.....	Side 36
HVORFOR.....SAMLE FINLAND af Felix Steinbock.....	Side 39
ENGLAND.....FØRST MED DET MESTE af John Andersen.....	Side 57
NATIONALSOCIALISTISKE PROPAGANDA MÆRKATER af Peter Poulsen.....	Side 64
ISFUGLE PÅ FRIMÆRKER af William Hempel.....	Side 71

VELKOMMEN !

Det er med stor glæde vi i år kan byde velkommen til Landsjuniorudstillingen og Frimærkets Dag 1992 i Høje-Taastrup Kommune.

Æren herfor har den lokale klub, Fløng-Hedehusene Frimærkeklub. Det er fornemt, at den særdeles aktive klub hermed står for årets største arrangement inden for ungdomsfilatelien - i samarbejde med moderforbundene Dansk Filatelist Forbund og Danmarks Frimærke Ungdom samt med det lokale Taastrup Postkontor.

At så mange frivillige kræfter endnu en gang er lagt i et stort og betydningsfuldt arrangement, bekræfter påny, at foreningslivet er en væsentlig grundpille i et lokalt kulturliv.

Jeg håber, arrangører og gæster ved Landsjunior dagen og Frimærkets Dag 1992 vil få nogle rigtig gode oplevelser under udstillingerne i det hus, Høje-Taastrup Kommune har bygget netop til foreninger og fritidsliv: Hedehuset.

Endnu en gang velkommen.

Anders Bak
borgmester

Ring fra udlandet - betal i Danmark

Når du er på frimærkejagt i udlandet, er der nok at bruge pengene på, ikke?

Derfor har vi etableret Danmark Direkte, hvor du kan ringe hjem fra 20 lande – og betale i Danmark!

Her bestiller du enten en modtager-betaler-samtale eller en telefonkreditkort-samtale. Og det foregår altid til danske takster, der er blandt de laveste i verden.

Ring gratis til Telecom på 0029 (efter den 1.5.92 ændres 0029 til 141) og få tilsendt brochuren Danmark Direkte, før du ta'r afsted.

TELECOM

Telekommunikation på verdensplan

HILSEN FRA DANMARKS FILATELIST

FORBUND

Landsjuniorudstillingen har altid været et af de frimærkearrangementer, der har vakt forventning og interesse. Når Fløng-Hedehusene Frimærkeklub i år står som arrangør af landsjuniorudstillingen, har udstillingen, på grund af samarbejdet med Frimærkets Dag arrangementerne, et endnu større perspektiv.

Det er i forbindelse med landsjuniorudstillingen og Frimærkets Dag, at alle organiserede ungdomssamlere får mulighed for at markere sig, dels ved at vise deres frimærker frem på landsjuniorudstillingen, dels ved de aktiviteter, der i forbindelse med Frimærkets Dag arrangeres over hele landet. Det må være håbet, at endnu flere unge får lyst, ikke alene til at samle på frimærker, for det er der mange af dem der gør, men til at gå med ind i klubberne og på den måde få del i det rige klubliv, der udbygger sammenholdet og giver den enkelte mange muligheder for at udvikle sin hobby.

Danmarks Filatelist Forbund lykønsker Fløng-Hedehusene og Danmarks Frimærke Ungdom for deres aktive indsats i forbindelse med arrangementerne og håber at de i det kommende år og årene fremover vil få den styrke og fremgang, der er nødvendig for dansk filateli.

Med venlig hilsen

Danmarks Filatelist Forbund

Knud Mohr

DANSKE FILATELISTERS FÆLLESFOND

Ønsker hjertelig tillykke

Fondens formålsparagraf er:

- 1) at støtte, fremme og udbrede kendskabet til
filateli i Danmark
- 2) at støtte afholdelse af frimærkeudstillinger
- 3) at støtte udgivelsen af filatelistisk litteratur
- 4) at støtte andre filatelistiske arrangementer
- 5) at støtte og fremme interesse for danske
frimærker i udlandet

Kontaktperson:

Gerda Bechsgaard, På Højden 20, 2900 Hellerup

EN HILSEN FRA DANMARKS FRIMÆRKE

UNGDOM

Det er med store forventninger, vi ser hen til afholdelsen af årets landsjuniorudstilling. Specielt i år er forventningerne store, idet det er første gang, at denne bliver afholdt sammen med Frimærkets Dag-arrangementerne.

Disse arrangementer bliver afholdt hvert år for at udbrede kendskabet og glæden ved at samle på frimærker, styrke det internationale samarbejde samt give økonomisk støtte til ungdomsarbejdet i Danmark.

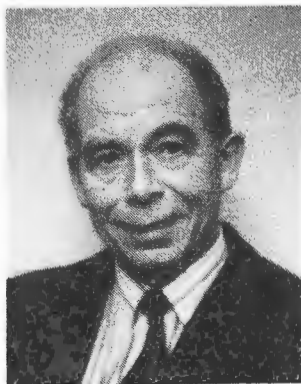
Vi er også glade for, at arrangøren af udstillingen er Fløng-Hedehusene Frimærkeklub, idet klubbens ungdomsafdeling netop er kåret som den mest aktive klub i landet. En aktiv og initiativrig klub er forudsætningen for at få nye medlemmer ind i klubben, så vi håber mange nye frimærkeinteresserede unge vil besøge udstillingen og få lyst til at samle på frimærker.

Foruden de udstillede samlinger bliver der mange andre aktiviteter at se på for de besøgende, og vi håber mange unge vil deltage i "JUNIO-RAFTEN" om lørdagen.

Vi ønsker hermed Fløng-Hedehusene Frimærkeklub til lykke med udstillingen og håber på en interessant week-end.

Med venlig hilsen

Eigil Rasmussen

Fløng - Hedehusene Frimærkeklub

Fløng - Hedehusene Frimærkeklub byder alle velkommen til Landsjunior-udstillingen 1992.

Vi håber, at alle vil få nogle gode oplevelser i løbet af de to dage udstillingen varer, og at der vil blive skabt udbyggerige kontakter junior klubberne imellem.

Fra Klubbens side vil vi gerne takke udstillere, handlende, forfattere, annoncører, Høje-Taastrup kommune og alle øvrige, som har medvirket til at udstillingen kan gennemføres.

Tak til Taastrup Postkontors medarbejdere, for den store hjælp ved tilrettelæggelsen af både Frimærkets Dag og Landsjunior dagen.

En særlig tak til de fire firmaer, Malling Bech A/S, GAMO ApS, Print Service I/S og FN-SERVICE, der har sponsoreret henholdsvis katalogudgivelsen, junioraftenen og udstillingen.

Endnu engang velkommen til Hedehusene og landsjunior dagen.

Flemming Clausen

VI SKAL GÅ HÅND I HÅND

Gennem de senere år har der lokalt i Høje-Taastrup kommune udviklet sig et særdeles konstruktivt og positivt samarbejde mellem postkontoret og Fløng - Hedehusene Frimærkeklub, så det var med stor glæde, jeg modtog opfordring til at være "medspiller" i kombinationsarrangementet Landsjuniorudstillingen og Frimærkets Dag 1992.

Posten og frimærkeklubberne hører sammen, og kan ikke undvære hinanden, hvis der fremover skal ske vækst i medlemstilgangen til klubberne. At jeg er så heldig at være postmester i et område, hvor der er to fremadstormende klubber, gør ikke dagligdagen mindre spændende.

Stor var min glæde også, da jeg i dagspressen kunne læse at Fløng - Hedehusene Frimærkeklubs ungdomsafdeling havde fået ædersbevisning som den mest aktive klub i landet.

Jeg er sikker på at klubben - og ikke mindst de unge - vil sætte alle sejl til i dagene omkring afviklingen af Landsjuniorudstillingen, så de mange udstillere og gæster fra hele landet vil rejse fra Hedehuset med deres forventninger opfyldt.

Jeg skal forsøge at gøre mit til, at udstillingen får et ekstra pift i kraft af Frimærkets Dag aktivitet, og glæder mig til en travl weekend.

I ønskes held og lykke med arrangementet. Det er mit ønske for Jer, at det giver genlyd i vort lokale samfund, så nye unge som ældre frimærkesamlere melder sig ind i klubben, og at Fløng - Hedehusene Frimærkeklubs navn bliver kendt i hele Danmark.

Med venlig hilsen

Finn Villy Larsen
postmester

Danmarks Filatelist Forbund

Kontor: Vester Voldgade 123 . 1552 København V
Telefon 33 15 17 75 . Giro 9 34 01 06

Når du skal udstille:

DFF's PLANCHER ER EN MULIGHED!

I Format: 265x280 mm, uden fals, pr. 50 stk.	Kr. 54,00
II Format: 265x280 mm, med fals, pr. 50 stk.	Kr. 66,00
III Format: 277x292 mm, FLEX, pr. 50 stk.	Kr. 69,00
- (FLEX er ensbetydende med genbrug, idet der er nettryk på begge sider, - velegnet til breve og posthistoriske samlinger).

Forhandles nu af følgende firmaer:

SYDVESTJYSK FRIMÆRKECENTER
NØRREGADE 28 . 6700 ESBJERG

FRIMÆRKEHUSET HERMES
KLOSTERSTRÆDE 19 . 1157 KØBENHAVN K

ILETA FRIMÆRKEHANDEL
FIOLSTRÆDE 20 . 1171 KØBENHAVN K

ROBERT BECHSGAARD A/S
JUL. THOMSENSGADE 7 . 1974 FREDERIKSBERG C

RINFRIM
NØRREGADE 53 . 5000 ODENSE C

ROSKILDE FRIMÆRKE- OG MØNTHANDEL
ALGADE 28 . 4000 ROSKILDE

LENI FRIMÆRKER
SØNDERBROGADE 42 . 7100 VEJLE

Til plancherne kan forbundet endvidere levere plastlommer i to størrelser:

Type I og II passer til standardbladene med eller uden fals.

Type III passer til FLEX-genbrugsbladene.

Husk at opgive type. Pris pr. 10 stk. Kr. 48,00

Ved bestilling på mindst 150 kr. leveres materialet fragtfrit.

Alle priser er incl. moms.

Ved køb på udstillingernes forbundsstand spares porto.

HEDEHUSENES POSTHISTORIE

Af Erik Hansen

Man kan med god ret sige, at Christian den IV er Hedehusenes grundlægger. Han anlagde Kongevejen mellem København og Roskilde i 1641, den gik lidt nord for landsbyen Baldersbrønde og syd for Kallerup. Året efter fik han bygget en kro "Kongens Hedehus" på den flade øde "hede" ude i overdrevet, et ingenmandsland i skellet mellem Høj-Tastrup, Reerslev, Roskilde og Fløng sogne, 3 mil fra København. I 1682 anlagdes endnu to kroer, nemlig Nordre Hedehus og Mellemste Hedehus, disse tre kroer, som var udstykket fra Kallerupgårdens jorder, gav navnet til Hedehusene.

På dette tidspunkt var der gående post mellem København og Roskilde. Diligencen begyndte at køre i 1798, med det formål at befordre post og passagerer mellem de to byer - køretid 6 timer - alle øvrige trafikanter skulle vige for diligencen. Kugleposten, der begyndte at køre i 1830, fortsatte dog sin rute indtil Korsørbanens oprettelse i 1856.

Da jernbanen København-Roskilde åbnede den 26. juni 1847, blev stationen Hedehusene oprettet, og toget stoppede her i ca. 3 minutter.

Fra den 1. oktober 1847 blev banen benyttet til postbefordring. Der blev samtidig åbnet for adgang til at sende breve med togene til og fra stationerne Valby, Glostrup og Hedehusene. De ansatte jernbanebetjente ved disse stationer sørgede for postforretningerne mod at få en skilling for hvert afgående og ankomende brev.

Fig. 1. Brev fra Taastrup den 7. april 1853 til "Hr. Proprietær Niels Hansen til Kallerupgaard. Adresse: Hr. Overbanemester Weber Hedehus-Stationen".

Selv om der først officielt blev oprettet brevsamlingssteder i 1852, kan man i virkeligheden betragte disse tre jernbanestationer som uofficielle brevsamlingssteder, allerede fra den 1. oktober 1847, underlagt Københavns Jernbane Postkontor.

Hedehusene blev den 26. februar 1852 underlagt Københavns Jernbane Postekspedition som officielt brevsamlingssted, senere den 1. april 1852 blev brevsamlingsstedet igen underlagt Københavns Jernbane Postkontor.

Fra starten blev Hedehusene station bestyrer af fhv. købmand Lundstein, dette gjaldt formentlig også brevsamlingsstedet. Det er lidt usikkert hvornår han fratrådte stillingen, men der boede ved folketællingen i 1850 en familie ved navn Uldriks på stationen, og familiereoverhovedet Peter Uldriks var stationsforvalter (og brevsamler?) på dette tidspunkt.

Ved en lignende folketælling i 1855 fortælles det, at Hans Christian Weber var ansat som overbanemester. Se fig. 1. Endvidere nævntes det, at Peter Thorvald Nissen var ansat som fuldmægtig. Samme P. Nissen bestyrede postekspeditionen samt stationen som ansvarshavende fuldmægtig fra den 1. januar 1851. Ved Korsørbanens åbning i 1856 blev han stationsforstander.

Da Korsørbanen åbnede, fik brevsamlingsstederne i Valby, Glostrup og Borup på ruten København-Korsør stumme annulleringsstempler. Hedehusene var på dette tidspunkt også brevsamlingssted, men fik ikke tildelt stumt stempel, sandsynligvis fordi man ikke havde noget dagstempel. Dagstemplet blev tildelt den 3. oktober 1857, men kendes først fra den 30. december 1857. Stumt stempel blev aldrig tildelt, så hermed var Hedehusene den eneste by, der annullerede kun ved hjælp af dagstemplet. Se fig. 2. Først fra april 1884 kunne man overalt annullere ved hjælp af dagstempler.

Hjælpboeren
fr. Landportobrev Feters,
Hjælpboeren og Antikvaad.

Kjøbenhavn.

Fig. 2: Hedehusene Antikva III den 30. december 1857 brugt som annulleringsstempel på landsportobrev til København.

I 1859 påtalte generaldirektionen overfor Roskilde Postkontor, at dette udvekslede karter med brevsamlingsstederne i Glostrup, Hedehusene og Valby i stedet for, som det var påbudt, at udveksle kontrabøger, hvorefter det blev pålagt postkontoret at ændre fremgangsmåden fra den 1. april 1859. Som følge heraf, blev det bestemt, at der med middagstoget mellem København-Roskilde skulle finde brevforsendelse sted på de mellemliggende stationers brevsamlingssteder respektive Roskilde og København.

Den 1. juli 1861 ansatte man stationsforstander T. Nissen - formentlig ved fornyet kontrakt - som brevsamler i Hedehusene med en godtgørelse på 60 rigsdaler årligt mod førhen 40 rigsdaler. Se fig. 3.

I 1866 modtog generaldirektionen en klage over et forsinket brev, der var afsendt den 15. august til sognefogeden i Reerslev sogn, og først modtaget den 24. august. Nissen svarede, at brevet ved et uheldigt tilfælde var gledet ned under hans fragtprotokol, der sjældent bliver tillukket, da den daglig bruges flere gange. En påmindelse til Nissen blev afvist.

I Overensstemmelse med den mig *H.P. Nissen* af Generalpostdirektøren givne Bemyndigelse antages
 Hr. *H.P. Nissen* herved til Brevsamler i *Hedehusene*
 fra *1. juli 1861* at regne, imod en årlig Godtgørelse af *60* Rd. R. M., som
 ved Udgangen af ethvert Kvartal bliver at udbetale med *15* Rd. R. M. af det Kongelige Postcontoir i *Roskilde*, hvilket Brevsamleren i alle Henseender er underlagt.
 For denne Godtgørelse forpligter jeg *H.P. Nissen*
 til samvittighedsfuld og nøiagtig, under Ansvar af Mulet og Erstatning efter Generalpostdirektørens
 Resolution, at expedere de gennem Brevsamlingsstedet i *Hedehusene*
 udsendte Breve, Aviser og Pakkepostfagter, alt i Overensstemmelse med vedlagte trykte Beileddning,
 eller de Forfrister som senere gennem fornævnte Kongelige Postcontoir maatte blive mig givne.

Fig. 3: Udsnit af kontrakt indgået mellem H.P. Nissen og Københavns Jernbane Postkontor. Kontrakten er den først kendte for ansættelse af en brevsamler i Hedehusene, dateret den 8. august 1861.

HEDEHUSENE BREVSAMLINGSSTED UNDERLAGT ROSKILDE

Hedehusene brevsamlingssted blev den 1. november 1870 underlagt postkontoret i Roskilde. Samtidig blev en ny brevsamler ansat, stationsforstander Johan Laurits Johansen, Hedehusene station. Han blev opfordret til at søge stillingen, men en godtgørelse der var den samme som før, nemlig 60 rigsdaler. Brevsamlingsstedets forbindelser forblev uforandrede.

Den 1. maj 1872 byttede brevsamler og stationsforstander Johansen i Hedehusene og Olufsen på Frederiksberg tjeneste med hinanden. Omkring dette tidspunkt sås brevsamlingsstedets nye stempel Lap. VI-1, der kendes brugt fra 1852 til 1890. Se fig. 4. Stemplet blev formentlig tildelt, da stationsbyen blev underlagt Roskilde som officielt brevsamlingssted. Hedehusene havde indtil da været officielt brevsamlingssted under Københavns Jernbane Postkontor fra 1851.

I 1880 lød det: "På given foranledning henledes posthusenes opmærksomhed på, at det er tilladt brevsamlingssteder, som er etablerede på en jernbanestation, at annullere postfrimærker med jernbanestationsstempel". En meddelelse, der for Hedehusenes vekommende kom 8 år for sent. Det blev ligeledes tilladt at bruge anden stempelfarve end sort. Stemplet kendes derfor i violet farve fra 1883 til 1889.

Fig. 4: Lap. VI-1. Jernbanestationsstempel med violet stempelfarve, den 30. marts 1883 på "Befalet indbretning fra sognefogeden i Fløng" til Leire Herredskontor i Roskilde. Landsporto 8 øre, påtegnet med rødkridd.

Under samarbejde med Roskilde Postkontor blev postmængden udvidet betydeligt, og generaldirektoratet meddelte allerede i september 1873, at der fra den 1. september 1873 at regne, var etableret en Roskilde Postkontor underlagt landpostbefordring mellem Hedehusene og Herringløse over Baldersbrønde, Kallerupgårde, Vadsby, Soderup, Hvedstrup, Aagerup, Marbjerg og Fløng. Landpostbudet Hans Pedersen blev ansat ved Hedehusene Brevsamlingssted samme dato, til en 6 gange ugentlig gående befordring af ruten.

Dette var en udvidelse af den bestående rute med de tre byer Aagerup, Hvedstrup og Herringløse, hvorfor brevsamler Olufsen søgte om gageforhøjelse fra 60 til 80 rigsdaler årligt. Dette blev bevilget fra den 1. april 1874.

Senere blev der oprettet en rute 2 fra Hedehusene, Kallerupgårde, Vadsby til Baldersbrønde. Denne rute blev ændret den 1. februar 1881 til Hedehusene, Baldersbrønde, Vadsby og Kallerupgårde, og blev betjent af landpostbud Jens Hansen.

Herefter den 1. november 1881 ændredes budgangene i området fra 2 til 3 ruter, der så således ud:

1. Hedehusene over Kallerupgårde, Vadsby, Soderup til Aagerup og retur over Slæggerup, Marbjerg, Fløng og Roskilde Landevej. Bud blev Hans Pedersen. Se fig. 5.

Fig. 5: Pakkeledsagebrev 545 fra Varde den 27-5-(1886) til pakke á 1/2 pund sendt til Aagerup pr. Hedehusene. Ankomststemplet Roskilde den 28-5-(1886). Påtegnet: Hermed en pakke med samme udskrift. Grundtakst 12 øre - vægttakst 4 øre - ialt 16 øre. Udbragt af landpostbud Hans Pedersen på rute 1, Hedehusene - Aagerup.

2. Hedehusene over Baldersbrønde, Vadsby Mark, Torstholm til Herringløse og retur over Hvedstrup og Søderup. Som nyt bud blev Mads Nielsen ansat.
3. Hedehusene til Reerslev, Stærkinde, Tune Mark gennem Tune ad vejen til Karlslunde over Tune Hede, Stærkinde Huse, Reerslev, Solhøj Huse til stationen. Bud blev Jens Hansen.

Formålet med de ændrede budgangen var at komme distriktet mellem Tune, Greve og Karlslunde til hjælp.

Alle ovenstående ruter var underlagt Roskilde Postkontor.

Ved officielle meddelelser af den 4. marts 1879 fremgik det: "Fra den 1. april at regne vil brevsamlingsstedet i Hedehusene kun være i forbindelse med Roskilde Postkontor og det Sjællandske Jernbanepostkontors Nordvestsjællandske afdeling". Dette var en indskrænkning af taskevekslingen til og fra Hedehusene Brevsamlingssted, hvor man hidtil havde vekslet post med næsten alle tog, en forsendelsesmåde som hermed blev stoppet.

Der blev indgået kontrakt mellem stationsforstander Müllertz, Hedehusene Station og postmester Holmblad, Roskilde Postkontor den 1. december 1880, hvorefter Müllertz blev brevsamler i Hedehusene mod en godtgørelse på 200 kr. årligt.

Taskeudveksling mellem Hedehusene og Taastrup blev etableret den 1. september 1882. Der havde indtil da kun været udveksling mellem Roskilde og Sjællandske Jernbanepostkontor.

Hedehusene blev den 17. november 1882 udnævnt som brevsamlingssted med selvstændig adresse for brevposten, pakkeposten skulle stadig sendes til Roskilde. Se fig. 5, der viser et pakkeledsagebrev, modtaget i Roskilde, adresseret til Hedehusene.

Nye åbningstider på Hedehusene Brevsamlingssted blev fastsat den 5. august 1886 til hverdage fra kl. 8 - 12 og kl. 14 - 20 samt søn- og helligdage fra kl. 8 - 9 og kl. 12 - 14, idet Müllertz mente at det måtte være tilstrækkeligt, at brevsamlingsstedet var tilgængeligt 10 timer daglig.

**Køb og salg
af frimærker
og mønter**

»Frimærkestuen«

V. Mikkelsen

RUGHAVEN 8 - 4000 ROSKILDE

42 35 50 15

Åbningstider:

Mandag - torsdag: Kl. 12.00 - 17.30
fredag: Kl. 12.00 - 18.00
lørdag: Kl. 9.00 - 12.00

Kjøbenhavn, d. 11. Juni 1891.

I. Nr. 2908.

Da den 1te Juli Post. med den
bleve oprettet en vagantboloffierende Postekspedition.
Hedehusene i Øst for det der bestående,
under Roskilde Postkontor hørende Brevsamling
sted. Bestyrelsen af denne Postekspedition er
overdraget til Stationsforvalter Viggo Müller.
Hvilket hermed høfligt meddeles 2de Exp.
ditionskontor til behagelig Underretning og under
forinden Foranstaltning.

1st Expeditionskontor.

V. Müller.

Fig. 6: Skrivelse fra Generaldirektoratet om Hedehusenes fremtidige status som Postekspedition.

Postbestyrer og brevsamler Mullertz ansøgte den 12. april 1889 Roskilde Postkontor om opsættelse af en postkasse ved Tune Landbohøjskole, hvilket blev anbefalet og godkendt. Samtidig fastsættes afgang for landposten i Hedehusene til kl. 9.15, grundet ændringer i togplanen.

Vedrørende omdannelse af Hedehusene Brevsamlingssted til selvstændig postekspedition, blev der den 24. juni 1891 tilsendt postekspeditionen eksemplarer af kontrakterne om de tre landpostruter, der udgik fra Hedehusene. På de tre ruter var der ophængt 12 postkasser.

Hedehusene ophørte som brevsamlingssted under Roskilde den 30. juni 1891. Se fig. 6.

Efterskrift:

I forbindelse med udarbejdelsen af artiklerne om Hedehusene har jeg modtaget hjælp fra flere sider, og vil især give en tak til Verna Jensen FHF, samt Ove Brüggebusch - Erik Jensen, P&T. Endvidere en tak til Taastrup Postkontor og Bent Mathiesen, Bechsgaard.

Kilder:

Artiklen bygger først og fremmest på utrykt materiale fra Postvæsenets Hovedarkiv.

Max Nørgaard, De Københavnske postkontorer og postekspeditioner.

NFT 1971, mm.

**PRIVATGIRO
HURTIGERE
NEMMERE
BILLIGERE**

HVIS DU VIL VÆRE FRI

Få historien om Privatgiro på posthuset. Det kan spare Dem for både tid og penge bagefter. Vi ses på posthuset.

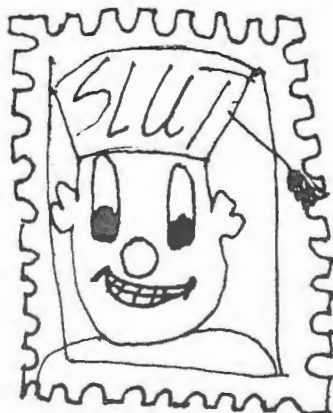
MIN FRIMÆRKEHISTORIE

Af: Andreas Knudsen, 9 år

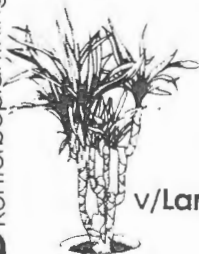
Junior i Fløng-Hedehusene Frimærkeklub

Det hele startede, da jeg var nede og besøge min morfar og der fik jeg et frimærkealbum og nogle frimærker og efter nogle års forløb, begyndte jeg at samle på frimærker fra alle verdens lande. Min far tog af og til nogle med hjem fra arbejde. Så startede jeg med at gå i frimærkeklub og efter nogle måneder kom jeg til, at sælge min gamle frimærkesamling til min storebror og så holdt jeg op med at gå i frimærkeklub, for der er jo ikke noget ved at samle frimærker når man ikke har nogen, vel.

Da der var gået nogen tid havde jeg en ny frimærkesamling og en skønne dag blev der markedsoppe ved Hedehusene Frimærkeklub og der så jeg nogle ledere fra frimærkeklubben og så begyndte det hele forfra.

ID Kontorbepantning

v/Lars Dybvik • Københavnsvej 148 • 4000 Roskilde

FLØNG-HEDEHUSENE FRIMÆRKEKLUB

Af. Lars Hansen, Junior i Fløng-Hedehusene Frimærkeklub

Vi går i frimærkeklub hver anden tirsdag, det er meget sjovt. Vi bytter selvfølgelig frimærker, det gør vi som regel i starten. Når materialet slipper op, eller de andre ikke har mere af interesse, fortæller Flemming eller en anden, om sin samling eller et frimærkeemne.

Vi laver også tit konkurrencer, det er mest om Norden. Nogle gange vinder vi sodavand, men for det meste vinder vi frimærker eller breve. Vi trækker også mødepræmie med klubbens bankonumre. Andreas vinder næsten altid, så vi bliver tit sure på ham.

Vi er også begyndt at lave ekstramøder. De holdes de tirsdage, hvor der ikke er almindelige møder. De ekstramøder vi holder er om opsætning, vi diskuterer hvor og hvordan det ser bedst ud på plancerne.

Vi har en pause i hver møde, hvor vi køber slik og sodavand i automaten ude i gangen.

NORDIA '91. REYKJAVIK

Af. Christian Jensen Junior i Esbjerg Filatelistklub, Esbjerg

I dagene 27. til 30. juni blev den årlige Nordia udstilling afholdt, denne gang i Laugadalshallen i Islands hovedstad Reykjavik. En stor gruppe (hovedsageligt Islands-) samlere fra andre lande var taget til Island for at se udstillingen. Heriblandt ca. 20 danskere og 30 svenskere. De fleste af svenskerne var kommet samlet og startede søndag på at køre Island rundt i egen medbragt bus.

Udstillingen måtte desværre betegnes som en temmelig rodet affære, hvor 1149 udstillingsrammer var blevet stuvet sammen i en basketball-hal. De mange rammer til så lidt plads samt en total mangel på planlægningsflair betød, at de fleste samlinger der hang for enden af en rammerække, blev "hakket" mere eller mindre over, for at fortsætte i en anden række - ren slendrian.

For min egen samling betød dette at sidste ramme var blevet anbragt i næste række.

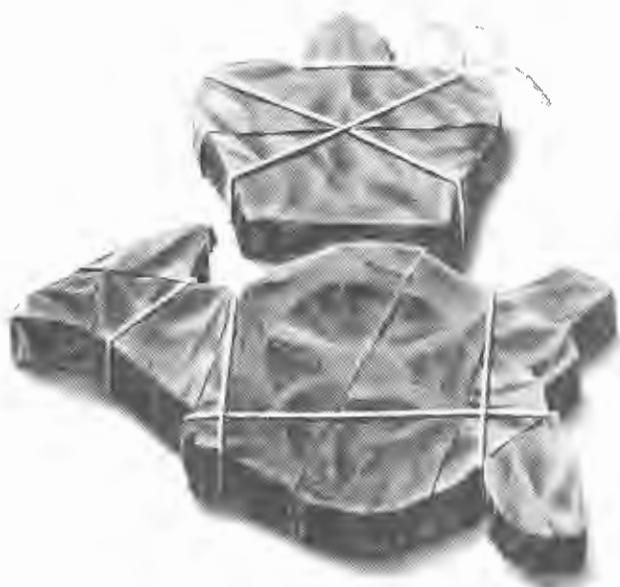
Samlingen jeg udstiller, "Republikken Island 1944 - 78, i uddrag" gav lørdag, da bedømmelserne var blevet sat på, noget af et chock. Idet der blev skiltet med bronze, hvilket i så fald måtte betyde en pointmæssig nedgang på næsten 10 point for samlingen, som faktisk lige var blevet udviddet med en hel ramme nyt materiale. Et par timer efter viste det sig at der var tale om en simpel skrivefejl i dommernes bedømmelsesoversigt. Den rigtige bedømmelse var sølv, hvilket jeg er tilfreds med, taget i betragtning at det er den internationale bedømmelsesskala der benyttes på nordisk udstillinger.

Ved en revision af samlingernes bedømmelser, blev der også fundet fejl ved adskillige andre samlinger, men trods dette, ulejlige udstillingskomiteen sig ikke engang til at lægge et rettellesblad ind i resultatslisten.

Knud Mohr som var med på Island, sørgede dog for, at de resultater der blev sendt til Danmark, til pressemæssig brug, var korrekte. Flot, at Knud der jo er fip repræsentant, også har overblikket og tiden til at tage sig af nødstedte danske juniorer. Efter udstillingen tog jeg sammen med mine forældre og Solvej Agerbo til Akureyri i Nordisland. Vejret var fantastisk med ca. 25 grader i skyggen, hvilket er meget under Islandske forhold, så rammerne var perfekte for oplevelse af den flotte natur.

Det skal nok understreges, at det ikke kun var udstillingen der trak os til Island, men ligeså meget de familiære bånd - min mor er nemlig født og opvokset på Island.

Gæt hvem de fleste mener har Danmarks bedste pakkeløsning.

Postens Erhvervspakker er det bedste bud på pakkepost i Danmark. Det mener i hvert fald over 50% af dem, der sender mange pakker. Vi tror ikke på standardløsninger, men leder gerne længe efter den rigtige løsning til Dem. Ring og hør hvordan.

Postens Erhvervspakker. Danmarks bedste pakkeløsning.

BERETNINGER OMKRING CENSUREN I SØNDERBORG I PERIODEN 4. OKTOBER 1944 TIL 2. MAJ 1945

af Jeppe Andersen, Ortenvej 59 A, 6800 Varde

Som det vil være de fleste bekendt, foretog de krigsførende lande - under anden Verdenskrig - censur af forsendelser til og fra udlandet, efterhånden blev der også foretaget censur i de neutrale lande, således, at der ved krigens slutning udførtes censur i næsten alle lande.

Også herhjemme blev der gjort forberedelse til kontrol af udenrigsposten ved krigsudbruddet, men det var først efter den tyske besættelse den 9. april 1940, der blev oprettet et censurkontor i København, iøvrigt på tysk foranledning, og selv om man gav det udseende af at være et dansk foretagende under Post- og Telegrafvæsenet, så kom direktiverne fra tyskerne, ligesom en stor del af personalet var tysk. Alt dette - vedrørende censuren i Danmark - kan man læse udførligt om i Bo Bjerre Jakobsen og E. Menne Larsens håndbog: Danske Censurstempler 1914-18 og 1939-49. Bogen udkom på Posthistorisk Forlag i 1979.

Denne censur er et ret interessant område, og særlig de sidste 7 måneder af krigen, hvor censuren flyttedes fra København til Sønderborg, er for mig ret facinerende, og det er årsagen til, at jeg fremsætter nogle betragtninger omkring censuren, som man læse foregik i Sønderborg-perioden.

Når man læser artikler, i særdeleshed filatelistiske, er der gerne en række kildehenvisninger, det må jeg desværre afstå fra, dog må jeg endnu engang gøre opmærksom på håndbogen: Danske Censurstempler, derudover findes der et par sider af fhv. kontorpakmester Chr. Esbensen i bogen Sønderborg Postdistrikts Historie, omhandlende brevcensuren i Sønderborg.

Jeg har forsøgt at finde oplysninger bl.a. ved en henvendelse til postmesteren i Sønderborg og til landsarkivet i Aabenraa, men her kender man intet til censuren i Sønderborg, sidstnævnte sted henviser man til Rigsarkivet, men her er det ikke så let at få adgang. Jeg har henvendt mig til lokalhistorisk arkiv i Sønderborg, og her har jeg truffet en mand, som dengang var ansat ved Sønderborg Postkontor, og som var med til at bringe posten til og fra censurkontoret.

Det følgende er en blanding af oplysninger jeg har fået fra S.C. Bork, lokalhistorisk arkiv og Chr. Esbensen, samt undersøgelse af et ret stort brevmateriale, som er gået via censurkontoret.

Censuren i København var underlagt den tyske værnemagts overkommando, men på grund af politiske stridigheder i Berlin overtog det tyske sikkerhedspoliti ledelsen i midten af juli 1944, dette medførte, at censuren nu blev et rent tysk anliggende, og måske var det årsagen til, at brevzensuren flyttedes til Sønderborg i begyndelse af oktober 1944.

Det synlige tegn på, at det tyske sikkerhedspoliti nu havde overtaget censuren var, at man tog et nyt stempel i anvendelse - med indskriften: Zensurstelle-k-Geprüft, at dette så faldt sammen med datoen for flytningen af censuren til Sønderborg, var måske kun en tilfældighed.

Iøvrigt forblev der en mindre afdeling af censuren i København - under betegnelsen "Nebenstelle Kopenhagen". Dette "Nebenstelle" beskæftigede sig særlig med censur af pakker og aviser fra Københavnsområdet, og vist nok også andre former for tryksagsforsendelser. De - her i landet - internerede englændere og amerikaneres post (fra Store Grundet og Lekkende, Mern) - som iøvrigt havde afsenderadressen: Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet (3. ekspeditionskontor), Tietgensgade 37, København V, blev fortsat censureret i København. De interneredes adresse ændredes dog i begyndelsen af 1945 til Sønderborg Postkontor, og herefter foretages censuren altså her. Det bemærkes, at al post fra de internerede, såvel ind- som udenlandspost censureredes. Fra februar 1945 ses også post fra fanger i Frøslevlejren, som periodisk har passeret censuren i Sønderborg.

Men nu til selve censuren i Sønderborg, den foregik i husholdningsskolen "Askovhus" på Hertug Hans Vej, og blev foretaget af et personale på ca. 40 kvindelige censorer, der var såvel en kvindelig som en mandlig leder og yderligere opholdt der sig gerne nogle Gestapofolk i censuren. Foruden pigtrådsafspørgning, var der et talstærkt vagtmandskab. Pigerne (censorerne), som jo var overflyttet fra København, kedede sig sikkert i Sønderborg, for nogle af dem rejste efterhånden tilbage, de blev erstattet af lokale fra det tyske mindretal i Sønderjylland.

Postmængden var daglig ca. 15 til 20 postsække, men omkring halvdelen bestod af tryksager i form af aviser, blade og tidsskrifter.

Censurkontoret var lukket på søn- og helligdage, men ellers censureredes der daglig indtil man var nået gennem den indleverede postmængde. Hvor mange breve den enkelte censor kunne læse pr. dag vides ikke, men hvis man sætter antallet til 100 til 125, og der har været 20 damer (censorer) til selve læsningen, så kommer vi jo op på over 2000 breve pr. dag.

I begyndelsen blev posten kørt fra postkontoret til Askovhus i Postvæsenets køretøjer, og herude sad 4 danske postfolk, hvis væsentlig-

ste arbejde bestod i sortering af posten. Men allerede inden årsskiftet 44-45 ønskede tyskerne ikke længere nogen dansk medvirken på Askovhus (vel på grund af den tiltagende sabotage). Posten blev herefter afhentet på postkontoret af tyskerne og igen indleveret her efter censureringen.

Censurkontoret fungerede til sidst i april 1945, på det tidspunkt blev husholdningsskolen Askovhus fyldt med tyske flygtningen, som kom østfra.

- Og hvad så med censuren ?

Noget kunne tyde på, at censuren de sidste dage inden kapitulationen, igen er foregået i København. Breve fra og med den 2. maj 1945 findes uzensurerede.

Censurstemplet som blev anvendt i Sønderborg, og iøvrigt i samme periode i København (Zensurstelle-k-Geprüft), har selvfølgelig været fremstillet i flere eksemplarer, men tilsyneladende er der ingen varianter. Det såkaldte "forsinkelsesstempel" er også anvendt i Sønderborg, for på et brev uden afsenderadresse fra Danmark til Sverige i november er der - med typer fra et børnetrykkeri i rød farve - et aftryk med følgende ordlyd: Manglende avsender/Zurück! Z ULPK.

I de første dage af Sønderborg-perioden finder man nogle breve hvor censurstemplet er i violet, betydningen heraf er ukendt. Den 6. oktober 44 anvendes et nyt passérstempel i AK-typen (af udseende nærmest som en mellemting mellem P-02 og P-04). Stemplet findes anvendt i forbindelse med en neutral brun 25 mm banderole.

Dobbeltcensur har jeg ikke set i perioden, og udvidet censur (i form af ekstra blyantspåtegninger/bogstaver, tal eller streger) ses ret sjælden.

Men så har vi banderolerne tilbage, og det er nok dem, der gør det særligt spændende at samle på Sønderborgcensuren, for der er der mange af, såvel i størrelser som i farver, der er bredder fra 20 mm til 40 mm. Fra begyndelsen i oktober og helt frem til 1. januar 1945 anvendes Post- og Telegrafvæsenets "Kontrolleret"-banderole samtidig med, at der noget af tiden anvendes en 25 mm brun neutral banderole. Sidstnævnte er iøvrigt anvendt helt frem til først i april 1945. Af de mere sjældne kan nævnes 24 3/4 mm olivengrøn i januar 45, 25 mm lysegrå i januar 45. Blå banderole også i januar 45, 39 mm rød i februar 45, sandfarvet 30 mm i april og en hvid tilklippet 28 til 31 mm også i april.

Og så kommer vi til de tyske banderoler, bredden varierer lidt, den er 29 til 30 mm. Indskriften er: Greöffnet/Zensurstelle-k-. Den første af disse banderoler dukker op først i januar 45 og forsvinder

igen omkring den 16. januar, den er med violet tryk, men den 8. januar er der en banderole med sort tryk. Så kommer den sidste tyske banderole, som er i en lidt anden (dårligere) papirkvalitet og med lidt lysere violet tryk, den tages i brug omkring den 7. april, så omkring den 19. april kommer der en tilsvarende, men med sort tryk, disse anvendes så indtil censurens ophør.

Skulle der være nogen, der ligger inde med oplysninger eller materiale fra Sønderborg-perioden, hører jeg gerne fra jer, eventuel med kopier. Eventuelle udgifter godtgøres.

REPLEVIT

- forhandler af kvalitetsprodukter inden for rengøring, kropspleje og vitaminer / mineraler.
- **høj kvalitet,- lave priser.**

- skab din egen virksomhed, bliv selv forhandler af produkterne.
- det kræver ingen særlige forudsætninger, løbende salgstræning og supervision gives.
- **start med at holde en hjemmedemonstration.**

Kontakt venligst
REPLEVIT ved

Lis Frederiksen
Flintevænget 20
2640 Hedehusene
telefon 4216 1185

SLÆGTSHISTORIE

Af Anker Bloch Rudbeck

En dag blev jeg spurgt af min kusine, om jeg vidste noget om vores familie. Hun mente vi skulle være ud af adelig slægt. Jeg havde hørt lidt om det, men vidste ikke noget bestemt. Jeg mente, at det skulle være ret nemt at finde ud af. Jeg har i mange år været vant til at rode i de offentlige arkiver i mit arbejde med frimærkesamlingen.

Først gik jeg på Hovedbiblioteket på Kultorvet. Her læste jeg bogen "Kendte svenske kvinder og mænd". Der var straks bid i de i Sverige så berømte Rudbecker. Jeg fik hurtigt kredset ind, at vi måtte høre til en af de to grene af Friherrene Rudbeck, men hvilken det var, kunne jeg ikke finde frem til.

Jeg tog nu min bedstefars dåbsattest og sendte til det svenske Rigsarkiv i Stockholm, og efter 14-dages tid sad jeg så med svaret, og vidste nu hvilken del af slægten vi tilhørte. Jeg brugte nu den svenske adelskalender og ved hjælp af denne, kunne jeg føre slægten tilbage til ca. 1350.

Nu blev jeg pludselig selv meget interesseret og fik kontakt til min fars fætter i Stockholm og bad ham hjælpe mig. Dennes svigersøn svarede mig, efter ca. en måneds forløb, og sendte et stort værk med hele slægten i 13 generationer. Det var noget af et chok at læse om alle de forskellige kendte mennesker, som jo var ens forfædre.

Rudbeckerne havde jo giftet sig ind i andre svenske adelsslægter, og når man så går tilbage og tager deres far og mor og igen deres far og mor, så viste det sig hurtigt, at jeg havde forfædre hos Sturene, Vasaerne, Banerne, Bielkerne, Boijerne, Bonderne, Braherne, Bååterne, Clerkerne, Creutzerne, Erik Dalbergh, De la Gardierne, Flemmingerne, Forbeserne, Gerdseerne, Griperne, Gyldeborgerne, Gyllestierne, Hisingerne, Hornerne, Kaggerne o.s.v. Det meste af den svenske højadel, tre konger og flere rigsforstandere, statholdere, riddere, rigsråd, admiraler, rigsmaskaller, landshøvdinge, herredshøvdinge, grever og hertuger.

En dag, hvor jeg sad og ventede på at komme til at tale med Bent Mathiasen hos Bechsgaard, stod der en kasse med nogle kuverter på bordet. Jeg sad og bladede lidt i dem og fandt en svensk FDC, der var frankeret med skibe m.m. i en blok. Indholdet i konvolutten var ikke det sædvanlige pap for at holde konvolutten pæn udfoldet, men et kort fra det svenske postvæsen med oplysninger om udgivelsen. Der stod: OLOF RUDBECK, DE LÆRDES HØVDING. Det var min FFFFFFFF.

Postjagten HJORTEN, som vi kender fra den blå 20 øre, det var min forfaders. Han havde i Uppsala anlagt en dok, hvor der kunne ligge et antal postjagte, med hvilke han drev søfart mellem Uppsala og Stockholm

Nu fik jeg virkelig blod på tanden. Jeg lånte bogen "Frimærkerne Berätter" på KPK's bibliotek. I den fandt jeg billeder af Sten Sture og Stockholms Storkirke. Sten Sture var min FFFFMFFFMFFF. Landsfaderen Kong Gösta Gustav Vasa, han dukker op tre gange som min forfader. "Guds ord bør ingen Bøje" står der på mærket, hvor Gustav Vasa sidder i stolen og Erik XIV står ved siden af (Fc. 298-299), et mærke med Kong Erik og hans flåde (Fc. 323), Kong Johan og Tre Kroner (Fc. 400). Der var vist mange mærker med mine slægtningen i den omtalte bog. Nu lånte jeg et Facitkatalog og her vältede det frem med mærker med alle de kendte personer.

Jeg puslede nu med tanken om, hvordan jeg kunne føre slægtshistorien over i filatelien. Det er jo så moderne i dag at samle lokalhistorie, så min idé er at ændre dette til historien om mine forfædre. Efter overvejelser om hvordan samlingen skulle se ud, vidste jeg at der kunne bruges frimærker med forfædre og med motiver med tilknytning til disse. Fra FDC'er også indholdet, som beskriver mærkerne og hvorfor de er udgivet, som dokumentation. Postkort med slotte hvor de havde boet eller var født. Ja, hvorfor ikke også tage de kirker med, hvor de havde deres sidste hvilested.

Jeg gik nu igang med at samle materiale sammen.

Alfred Nobel, som havde Olof Rudbeck som oldefar, er der en masse mærker med. Her fik jeg hurtigt fat i alle FDC'erne med Nobelprismodtagerne og fik dem sat op. Det blev hurtigt til en stor samling, men jeg kom nok lidt for langt væk fra emnet.

Så en aften i Fløng-Hedehusene Frimærkeklub lå der en FDC med Immervad bro. Vandløbet der løbet under broen er Rudbækken, som vi har vores slægtsnavn Rudbeck fra. Den røg straks ind i samlingen som start. En anden konvolut med samme mærke, men fejlstemplet, blev vist i KPK og den fik jeg af ejeren, da han syntes det var sjovt, at den kunne komme med i en slægtshistorisk samling.

Jeg gennemgik nu AFA-kataloget, for at se om der var flere mærker der kunne bruges. Det var der. Mærkerne med Kronborg kunne jeg bruge, da min forfader Erik Dahkberg var kommandant på Kronborg i 1658 til 1660. Han var svensk feltmaskal, og fra dansk side vil man ikke anerkende ham som kommandant, da han jo tilhørte den svenske besættelsesmagt. Efter krigen, der sluttede i 1660, fik han dog tilbudt at gå i dansk tjeneste af den danske konge.

På en tur til det jydsk, var jeg oppe på Skamlingsbanken. Da jeg var inde på restaurationen for at få en bid brød, fik jeg øje på to tavler som hænger i festsalen. På den ene tavle står navnene på de personer, som havde dannet Skamlingsbankeselskabet, og her er brødrene Hans og Nicolej Rudbeck iblandt. På den anden tavle er de også nævnt

som medstiftere af Grønseforeningen. Nicolej Rudbeck var en stor forkæmper for danskheden i Sønderjylland, og hans taler afsluttedes næsten altid med ordene: "Enhver dansk mand vistnok føler, hvor nødvendigt det er, at det sprog som vi har arvet fra fædrene, som er os lige så vigtige for sjælen som enkelte lemmer for legemet, holdes i agt og ære".

Jo, Skamlingsbanken skal også med i samlingen.

En anden sjov del af slægtshistorien er Frederik VII og grevinde Danner, som under en rejse kommer til Årøsund. Her bor de på kroen, og på et tidspunkt kommer de ud på balkonen for at modtage folkets hyldest. Imellem de tilstrømmende befandt sig Ingeborg Rudbeck. Hun var kun en lille pige og kunne intet se. En mand løftede hende op så hun kunne se, og bagefter sagde han: "Nu kan du fortælle derhjemme, at du har siddet på general Bülow's skuldre". Han spurgte om hendes navn og da hun fortalte ham det, svarede han: "Jammen så er vi jo i familie, jeg hedder Rudbeck til mellemnavn". Hans fulde navn var Frederik Rudbeck Bülow, bedst kendt som sejrherren ved Fredericia. Så et postkort med den lille Hornblæser kan også bruges.

Det blå tårn, hvor resterne ligger under Christiansborg Slot, lige under det nuværende tårn, blev benyttet som fængsel for flere af de fornemste svenske kvinder efter blodbadet i Stockholm. Senere blev de flyttet til Kalundborg Slot, hvorfra de blev frigivet og ført ad landevejen til Skåne. Således kan Christiansborg og Kalundborg Slot indgå i samlingen.

Fra Finland kan man jo tage løvemærkerne, som var storfyrstedømmet Finlands våben, og i den form kendt fra Johan den III, min FFFFFFFMMFMF. Nu er det republikken Finlands våben.

Viborg Slot, ja det viser man også i Karelens våben, som er kendt første gang på Gustav Vasas gravmonument i Uppsala. Han er således min forfader tre gange FFFFFFFMFMFMFF, Erik den XIV. Anden gang FFFFFFFMMFMFMFF, Johan III, og tredje gang er det Magnus Vasa, FFMFMFMFMFMFF, som alle er sønner af Gustav Vasa. Jakobsstad blev grundlagt af Ebba Brahe, min FFFFFFFMMMM, til minde om sin mand, Jakob De La Gardie, FFFFFFFMMMF. Jakob De La Gardie er også selv vist på et frimærke.

Ålandsørerne er også udgivet på frimærker. Her indtog Ture Gustaf Rudbeck, min FFFFFFF, som var med i Vinterkrigen 1742, Brandø og forsvarede denne i over tre måneder. Ture Gustaf Rudbeck var i 1758 øverstbefalende for Bjørneborgs regiment, så mærket med de trommende soldater, der er udgivet i anledning af Bjørneborgs 400 års jubilæum, skal også med.

I Estland er det et slot ved navn Reval. Silhuetterne af Reval ses på

et frimærke fra Estland, så der er nok også muligheder for at finde mærker fra Polen, Rusland o.s.v.

Mit håb er, at jeg fra de forskellige slægtarkiver kan få frigivet en kuvert fra hver enkel person, men det kan naturligvis aldrig blive min ejendom, og lånt materiale kan jo ikke udstilles.

Se, sådan kan man også starte på at samle noget nyt.

VI KAN TRYKKE DERES

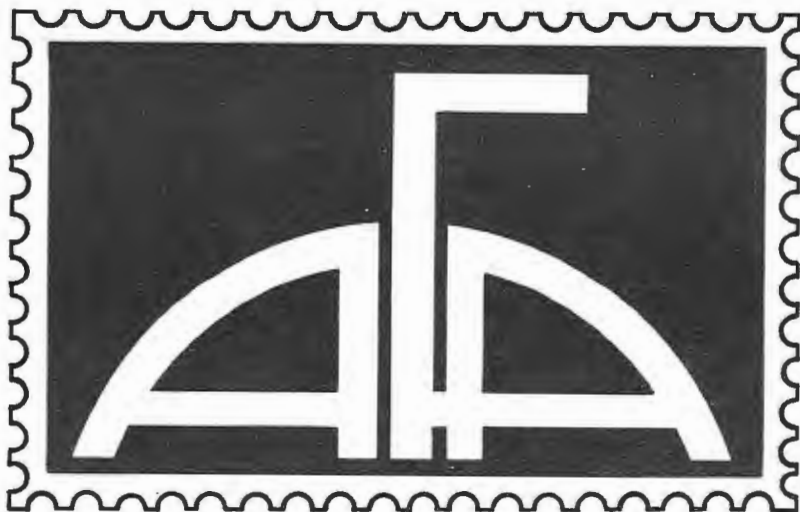
FORENINGSBLAD

(FORMAT A4 ELLER A5)
OG DE KAN REGNE MED

- DEN RIGTIGE PRIS

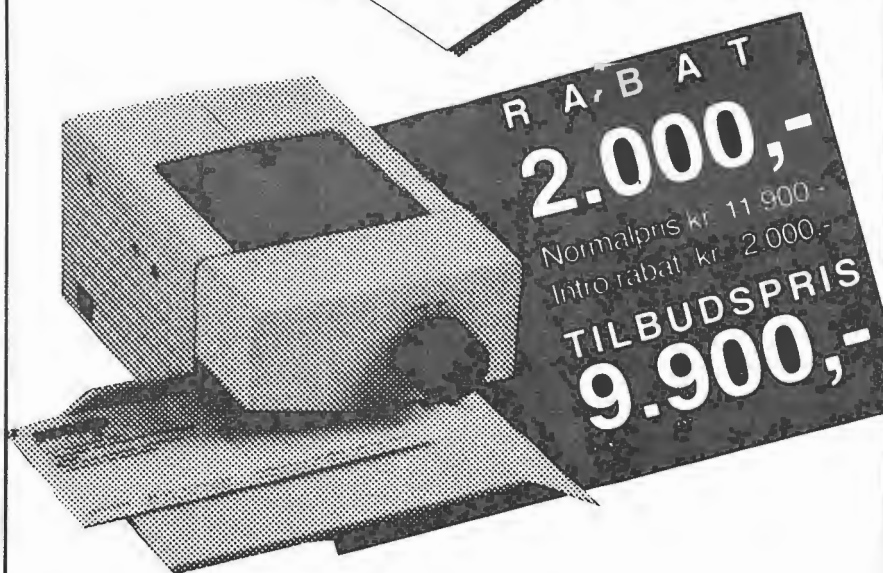
- LEVERINGSTID MAX. 5
ARBEJDSDEG
- TOP KVALITET

PRINT SERVICE I/S
RØGLESTIEN 6, TUNE
4000 ROSKILDE
TELF. 42139980

Frankerings- maskine

- De mange elektronske fordele inkluderer automatisk start ved fotocelle, som giver en problemfri og lydsvag frankering og garanterer mod fejlfrankering.
- Automatisk farvning - let og rent at udskifte farveruller.
- Stor reklamekliché samt "B" kliché, som nemt slås til og fra på udvendigt drejegreb.

MALLING BECK

Maskinafd. Læhegnet 73 • 2620 Albertslund • Tlf. 42 64 21 22

HEDEHUSENE 's POSTSTEMPLER

Ant. III.

Lap. VI-1.

Lap. VI-2.

Det første dagstempel der blev tildelt Hedehusene, leveredes den 3. oktober 1857 og var et antikvastempel i ANT.III typen. Stempellet kendes brugt fra den 30. december 1857 til den 11. oktober 1869. Fra 1867 til 1869 var stemplet uden dato. ANT.III blev brugt som annulleringsstempel, idet Hedehusene aldrig modtog noget ringstempel til annullering af frimærkerne.

Stationsstemplet LAP.VI-1 blev ligeledes brugt til annullering og kendes fra den 2. maj 1872 til den 30. december 1890. I perioden fra den 27. maj 1883 til den 5. november 1889 blev der benyttet violet stempelefårve.

LAP.VI-2 er særdeles sjældent benyttet, men kendes brugt i oktober 1895, og først derefter igen i en ca. to måneder lang periode i 1918.

Lap. IIb.

Bro. Ia.

Bro.Ic

Lapidar IIb blev graveret den 20. juni 1891 og var et af de fire sidst tildelte LAP.IIb stempler i landet, og er det første egentlige annulleringsstempel i Hedehusene. Det blev benyttet fra den 15. november 1891 til den 18. oktober 1896, og som reservestempel ved juletid indtil 1913.

Som hovedregel blev samtlige nyfremstillede stempler i perioden oktober 1891 til december 1909 fremstilles som BRO.I. Postkontorer, postekspeditioner og jernbanepostekspeditioner fik tildelt BRO.Ia med timeangivelse 0-12, efterfulgt af F eller E. Herunder Hedehusene, der fik sit BRO.Ia i marts 1898. Stempellet kendes brugt fra 1898 til 1929.

Stempler i typen BRO.Ic med 24-timers tidsangivelse, fremkommer kun som reparationer af BRO.Ia, og er i Hedehusene kendt fra december 1929 til december 1933. Indførelsen af 24-timers betegnelsen sker med OM.nr. 21 i 1927, og slår øjeblikkeligt igennem ved stempelreparationer.

Bro.IIb.

Bro.IIc.

Samme fremgangsmåde er brugt med BRO.IIb, der blev sendt til reparation, og dermed omforandring til BRO.IIc fra den 27. juni 1939 til marts 1934.

BRO.III blev generelt indført, fordi man mente at en type uden buer og brostreger, ville give tydeligere og mere klare aftryk. Hedehusene fik da også tildelt et sådant i 1914. Disse stempler vist sig imidlertid hurtigt at blive slidt, da brolinierne manglede til fordeling af trykket. Det kendes i Hedehusene fra den 3. marts 1914 til den 23. december 1927 som BRO.IIb.

Bro.IIc-1.

Bro.IIc-2.

Bro.IIc-2.
som Bro.IId.

Eksperimentet faldt ikke heldigt ud, så da der næste gang skulle graves nye stempler, blev brolinierne genindført. Denne nye type kaldes BRO.II.

Hedehusene fik i trediveerne to stempler af denne type, BRO.IIc-1 og IId-2, der var meget lig hinanden. De blev brugt sideløbende indtil 1947, hvor det første forsvandt, medens BRO.IIc-2 brugtes til 1962, dog med en pause fra 1948 til 1956, hvor det blev opgraveret. I anden afdeling blev stemplet brugt som BRO.IId med 24-timers betegnelse, dog med bindestreg i stedet for komma.

Bro.IId-1.

Bro.IId-2.

Bro.IId-3.

I 1948 blev det første af en række stempler i brotype IIId tildelt. Stempeltypen viste sig at være særdeles levedygtig, da den uden afbrydelse af nogen art bruges op til i dag.

BRO.IId-1 kendes fra 1948 til 1951. Det næste BRO.IId-2 findes anvendt fra 1951 til 1956, stemplet blev skadet mellem juni og december 1952. Skaden viser sig som et brud på ydercirklen tæt ved den første stjerne.

BRO.IId-3 kendes i perioden december 1956 til maj 1964, hvor det i en stor del af tiden bruges sammen med det ændrede BRO.IIc-2.

Bro.IId-4.

Bro.IId-4.
skadet

Bro.IId-5.

Disse stempler blev den 25. maj 1964 afløst af BRO.IId-4, som kendes brugt indtil juli 1983. Stemplet skades i februar 1973, hvor øverste streg i broen forsvandt i ca. 1/3 af dets længde.

Et nyt BRO.IId-5 blev leveret i september 1970, og findes brugt samme måned. Dette og forrige stempel afløser hinanden skiftevis indtil 1987, hvor der fremkommer en type stempler med betydelig højere bro.

Se endvidere skemaet, der viser de forskellige typer stempler, samt tidligste og seneste kendte dato for brug af disse.

Océ-Danmark a/s

Fornuftig kopiering

HEDEHUSENES POSTSTEMPLER

Type	Bemærkninger	Tilgang		Tidligste	Seneste	Omd.	NB
ANT. III		LEV	031057	301257	111069		
LAP. VI-I	Sort			020572	190583		
	Violet			270583	051189		
	Sort			020790	301290		
LAP. IIb		GRA	200691	151191	181096		
	Reservest.			231213			
LAP. VI-2	Sort			011095			
	2 Periode			220218	260318		
BRO. Ia		LEV	230398	? ? 98	241213		
	Reservest.			221225	270629	Ic	
BRO. Ic		OMD		241229	061233		
BRO. IIb		GRA	120214	030314	231227	IIIc	
BRO. IIc		OMD		270630	021234		
BRO. IIc-1		GRA	200431	230634	094047		
BRO. IIc-2	1 Periode			? 1036	280648		
	2 Periode	OPG	011248	010556	181062		
BRO. IId-1		TIL	060448	120948	280551		
BRO. IId-2		GRA	291051	221251	? 1156		
BRO. IId-3		GRA	200956	131256	190564		
BRO. IId-4	E nær broen	GRA	190564	250564	050970		1
	2 Periode	OPG	251170	310172	060673		
	Skadet			230273			
	3 Periode			160279	230581		
	4 Periode			020683	290783		2
Bro. IId-5	H nær broen	GRA	150970	250970	080372		3
	2 Periode			020673	161278		
	3 Periode	REP	230279	250681	140987		

1. E i HEDEHUSENE nærmere broen end H
2. Som svar på forespørgelse oplyser posthuset, at stemplet omkring dette tidspunkt blev benyttet i ca. et år
3. H i HEDEHUSENE nærmere broen end E

GRØNLAND - STEMLER OG KVALITET

Af Otto Kjærgaard, De Grønlandske Posthistorikere

Grønland er populært som samleområde. Der er ikke så mange mærker, hvis man kun samler efter 1938. De er forholdsvis billige, de fleste og mærkerne er pæne. Udgivelsespolitikken har i mange år været moderat, og der har ikke været skandaler med mærker, der har været udsolgt på udgivelsesdagen. Endog udgivelsen af miniark og andre udgaver, kun beregnet til samlerne, har man hidtil ikke lavet ret mange af. Hvis man samler Grønland stemplet, kan det betale sig at kigge godt efter kvaliteten af stemplerne. Som ved de fleste andre samleområder kan en samling forbedres kraftigt ved kun at indsætte sjældne, gode stempler. Lad os tage et af de billige mærker, som de fleste Grønlandssamlere har: det røde 15 øres Christian X fra den først udgivne serie.

De fleste kender dette mærke som vist i fig. 1, stemplet med et pænt hjørnestempel - Grønlands Postkontor. Dette vil jeg kun sætte i samlingen som en nødløsning af to grunde. For det første blev stemplet først taget i brug i 1953 - mange år efter mærkets udgivelse. For det andet blev adskillige ark af denne serie solgt til handlere i 50-erne til en stærkt reduceret pris af stemplet med dette stempel. Disse mærker har derfor aldrig været brugt eller været på Grønland - med mindre de har været samlet af en Grønlander.

Fig. 2 viser stempler som pynter i enhver samling. Mærkerne er stemplet centralt, så man tydeligt kan læse sted og dato. Datoerne ligger tæt på udgivelsestidspunktet og er derfor i den naturlige brugsperiode for mærket. Sådanne mærker må man gerne betale mere end katalogprisen for.

Mens man nu er ved det, kan man lige så godt prøve, om man ikke kan finde stempler, der er lidt sjældnere. Hvis man selv sætter sin samling op, må der gerne være mere end et eksemplar af det samme mærke. Nogle brotypestempler fra Grønland er ret sjældne. Meget sjældnere

er der kommet meget få ægte brugte breve fra Tovqussaq, og derfor er stemplet sjældent.

end de tilsvarende danske. Fig. 3 viser et par-stykke stemplet i Tovqussaq. Stemplet blev kun brugt fra 1/9-1949 til 31/8-1953 - altså kun nogle få år. I Tovqussaq har der aldrig boet ret mange mennesker - i 1960 16 stk. Stort set kun danskerne havde brug for at skrive - bl.a. fordi mange Grønlandere ikke kunne på den tid. Derfor

fik betaling for via frimærkerne. Derfor fik man lov til at stemple frimærkerne med forskellige kontorstempler. Så kunne postmesteren på Island nøjes med at videresende postsækken.

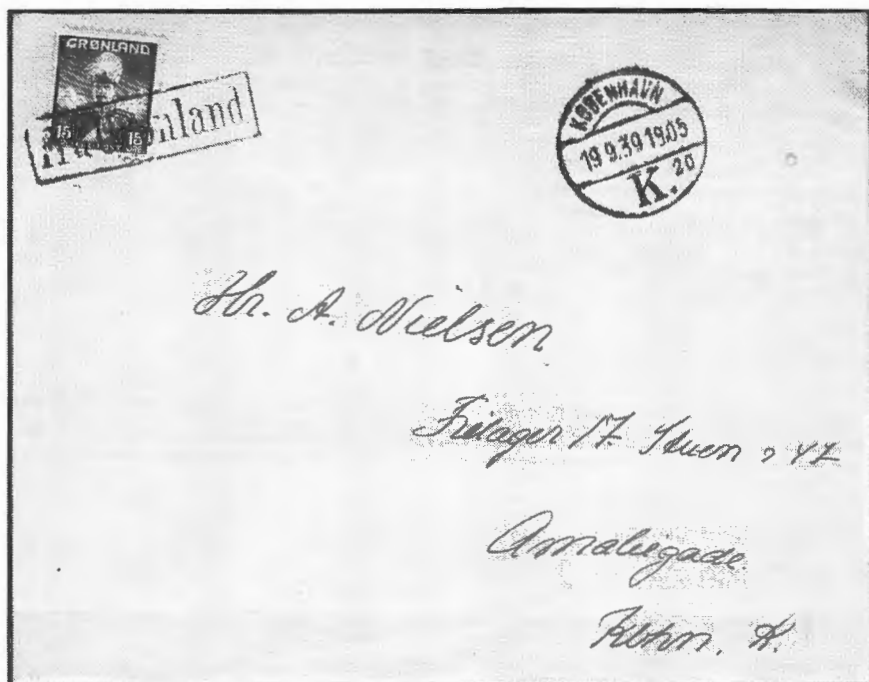
Eller et stempel fra Mesters Vig, som vist i fig. 4. Her havde man i 50-erne ikke noget postkontor (kom først 1/9-1959). Mester Vig var en mine på østkysten, hvor der udelukkende boede de mænd, der arbejdede her. Posten blev sendt via Island. Postmesteren på Island havde ikke lyst til at lave arbejdet med at stemple breve, som han ikke

fik betaling for via frimærkerne. Derfor fik man lov til at stemple frimærkerne med forskellige kontorstempler. Så kunne postmesteren på Island nøjes med at videresende postsækken.

Det sjældneste stempel, dette mærke kan få, er sikkert det viste i fig. 5. Hele stemplets tekst er: FRA GRØNLAND i en firkantet ramme. Stemplet blev brugt i Danmark på breve fra Grønland, der ikke var blevet stemplet deroppe. Det er især i 1939 man finder stemplet brugt, men efter krigen også på breve fra danske marineskibe i grønlandsk farvand. Årsagen til at brevene ikke var stemplede, kunne være, at de blev afleveret til skibet lige før afsejling, eller at de blev postet ombord på skibe for hjemadgående i rum sø. Et sådant skibsstempel - som man kalder det - er naturligvis sjældnere end et almindeligt bystempel.

fortæller meget mere end kun på et mærke, men derfor kan der godt sidde et par pænt stemplede mærker på samme planche i samlingen. Tænk på kvaliteten ved valget, for ikke alle stempler er lige 'gode'.

Brev fra Julianehåb til København afstemplet 19/9-1939. Brevet er indleveret på M/S DISKO, der ankom til København på afstemplingsdatoen. Stemplet fra FRA GRØNLAND anvendtes fra 18/4-1939 til engang i 50-erne.

Køb og salg
af frimærker
og mønter

»Frimærkestuen«

V. Mikkelsen

RUGHAVEN 8 - 4000 ROSKILDE

42 35 50 15

Abningstider:

Mandag	torsdag	Kl	12 00	17 30
fredag	Kl	12 00	18 00	
lørdag	Kl	9 00	12 00	

HVORFOR SAMLE FINLAND ?

Af forfatter Felix Steinbock, Roskilde Philatelistclub

Fordi det kan være... en hobby... en fritidsbeskæftigelse der fascinerer et stigende antal mennesker... fordi det er spændende, ofte også udviklende for ens horisont, forståelse for vort nordøstlige broderfolks kulturelle/politiske indstilling i en ikke så fjern fortid, nemlig omkring århundredeskiftet, samt et stille håb om, at også DU vil være interesseret i denne specielle gren inden for frimarkesamleriet.

Ofte hører man blandt frimarkesamlere, at det er vanskeligt at samle på Finland, blandt andet fordi at der er tale om en sammenblanding eller hvad det nu er med russiske typer. Ind imellem også russiske mærker med finsk tekst. Helt galt er det, når der afstemples forsendelser (breve m.m.) og disse foruden finsk også har svenske og russiske stedangivelser i stemplerne. Ser vi bort fra de russiske typer, samt de ofte vanskelige stortakkede, nemlig VABENTYPERNE, specielt emissionerne 1882 - 1885 - 1889, ligner disse for de uindviede hinanden til forveksling. Ved en nærmere betragtning, f.eks. ved hjælp af en lup, åbner der sig en verden af forskelligheder. Økonomisk/pengeomæssigt er det betragtelige forskelle.

Samler man på finske frimærker, ja så er man frimarkesamler; men begynder man at betragte mærkerne intenst, ser forskellene i mærkernes opbygning, takninger, forskelligheder og variationer i farver samt mærkerne, da bevæger man sig op af den pfilatelistiske rangstige som frimærkeforsker, eller som det også benævnes FILATELIST (frit oversat VEN AF FRIMÆRKER).

Cirkulär

1889. från Poststyrelsen i Finland. N:o XXXII.

39.

Af förekommen anledning skall uti stämpeln å postverkets nuvarande frankotecken, hvilken stämpel till hjerts-kjöld och öfrige iure delar likasom till den olika färg för hvarje skild valör, hvaruti den är utförd, förblir oförändrad, landets namn och frankotecknets valör, utom på nu använda finska och svenska språken, införas jemväl å ryska språket, på sätt sådant varit öföfigt afven å de äldre frankotecknen, och komma i den mån, de nya frankotecknen hunnit tillverkas och förefintligt förråd af de nuvarande utgått, att ifrån hufvudförrådet upgå i vanlig ordning skeende beställning levereras till postanstalterna, för att, först efter det omhänderhafvande frankotecken af nuvarande form tagit slut, åt korrespondenterne utsälas; hvilket allt postanstalterna till kännedom och efterrättelse härigenom meddeles. Helsingfors, å Poststyrelsen den 17 Oktober 1889.

Hj. Lagerberg.

FINSK VÅBENTYPE. MODEL 89 "1889 - 1900"

Det behøver ikke nødvendigvis at være dyrt for at bygge en interessant specialsamling op med masser af udfordringer. Ved at kaste et blik i AFA-frimærkekataloget vil man hurtigt konstatere, at de tolv katalognumre 27 - 34 incl. 28B - 31B, ikke koster nogen formue. Bortset fra 5 & 10 Marken, disse to mærker skulle ikke give nogen anledning til at holde sig tilbage for at gå igang, dem får man nok hen ad vejen også.

Ovenstående omtalte frimærker, hvor værdiangivelserne er i de øverste hjørner, pen og mark i de nedre hjørner, venstre nedre hjørne finsksproget, i modsatte side russisk, disse er filatelistisk interessante. Mærkerne blev taget i anvendelse i slutningen af 1889 og begyndelsen af 1890. Der findes adskillige ikke ensartede trykoplæg, disse adskiller sig fra hinanden gennem forskellige trykfarver og/eller andre filatelistiske kendetegn. Til bestemmelse af de forskellige trykoplæg har man derforuden en god hjælp ved at studere afstemplingsperioderne.

Mærkerne blev fremstillet på bogtryk Sigillata-Kontorets Trykkeri, omkring 1894 omorganiserede man navnet til Finlands Stempelkontors-Trykkeri. De første mærker var linjetakkede $12\frac{1}{2} \times 12\frac{1}{2}$. I året 1895 tog man en ny perforeringsmaskine i brug, hvorved man fik en kamtakning 14×13 . De fleste af katalogerne deler mærkerne op i disse to grupper, skønt det rent pfilatelistisk ikke er nogen grund til dette.

I overgangsperioden hvor man gik fra linjetakning til kamtakning kunne der opstå det, at der fremkom blandingstakning. Disse er selvklaart en lækkerbidsk for filatelisten. Mærker der blev fremstillet i årene 1892/93 fremtræder i rimelige oplæg, både som ruftakkede og spidstakkede, dog bortset fra 10 Marken, den optræder så godt som aldrig med ruftakning.

Den uskarpe takning, den vi benævner som ruftakning, dukker så småt op allerede i året 1889. Dette skyldes måske betjeningen, vedligeholdelsen og tilsynet med perforeringsmaskinen, især gør det sig gælden-

de for pennyværdierne samt i Marken. Mere almindeligt er denne takning i perioden 1892/93 og starten af 1894.

Skulle man opleve, at et ellers smukt stemplet mærke fremtræder med en noget uensartet takning, f.eks. store og små længder på takkerne, ja så er de fuldgældige som samleropjekter. Denne misere skyldes at skarphe den, tykkelsen på nålene og tandspidserne i perforeringsmaskinen er sløve. Disse mærker ser man fra omkring midten af 1893 og fremefter.

GRAVERING

Idégrundlag og tegning udført af W. Brandstake og graveringen som er udført af håndgraving af W. Otto, Berlin.

Normalt er det således, at der udarbejdes en tegning som danner grundlaget for mærkets endelig udseende. Det finske våbentypemærke har sin idéoprindelse i de tyske småstaters modeller. Tegningerne har ofte et format af 180 x 220 mm. Tegningen skal formindskes til den naturlige størrelse, hvilket foregår med en såkaldt pantograf, et apparat der er i stand til at formindske og forstørre en fladetegning til en anden flade. Gravørarbejdet foretages spejlvendt, ellers vil det færdige tryk ikke fremstå retvendt.

Gravørarbejdet er et overordentligt krævende stykke præcisionsarbejde. Arbejdet udføres med en ætsenål/gravstikke samt en kraftig forstørrende øjenlup/binocularlup. Den løse plade udsættes for en ætsning, hvilket i princippet går ud på, at disse plader bliver kemisk behandlet, hvorved overfladen fremtræder ujævn. Der blev anvendt flussyre og salpetersyre.

TAKNING

Som tidligere omtalt, er det vigtigt at man er i stand til at kunne bestemme frimærkets takning. Det er almindeligt, at de forskellige kataloger anfører frimærkets takninger, indimellem hjælper man samlerne på vej ved at anføre eventuelle takningsvarianter. Til dette anvendes den uundværlige "takningsmåler", som kan erhverves for nogle ganske få kroner. Man kan overbevise sine omgivelser og sig selv om dette ved at kaste et blik i sit katalog. Undlad endelig ikke at se på prisforskellene mellem de forskellige takninger. Prisforskellene opstår ved, at jo sjældnere en variation der er på et mærke, jo større en pris, dette gælder selvsagt også for takninger/takningsvarianterne.

I denne artikel omtales f.eks. de linjetakkede $12\frac{1}{2} \times 12\frac{1}{2}$ og de kamtakkede 14×13 , samt evt. takningsvariationer, hvor der kan være forskelle på de vandrette og lodrette led. Ved angivelse af takninger

går man ud fra, at først måler man den vandrette, derefter det lodrette mål.

Allerede meget tidligt i filateliens historie bemærkede man forskellene i takningerne, hvorved der er et behov for at definere takningerne. Difikationen er det antal takningshuller der forekommer på 2 cm. F.eks. ovenstående linjetakkede våbentype m/ 89, Tk 12½ x 12½ har takningshuller 12½ pr. 2 cm., både på den vandrette som den lodrette side. kamtakning 14 x 15 = vandret Tk 14 pr. 2 cm., lodret 13 pr. 2 cm. Som skrevet et par gange anvendtes der i princippet to forskellige takning eller perforeringsmetoder, disse er da stadig anvendelig og i brug på de moderne trykkerier. Takkede frimærker fremstilles således normalt ved linjetakning eller kamtakning.

(PS.. Paraleltakning & Arktakning er langt nyere dato, derfor omtales disse ikke i denne artikel).

LINJETAKNING

Linjetakning er en metode der kræver en stor arbejdsindsats, oftest står indsatsen ikke mål med resultatet. Derfor anvendes denne metode normalt kun, hvor der ønskes mærker af variable størrelser, f.eks. at kunne perforere frimærker i forskellige formater på den samme perforeringsmaskine.

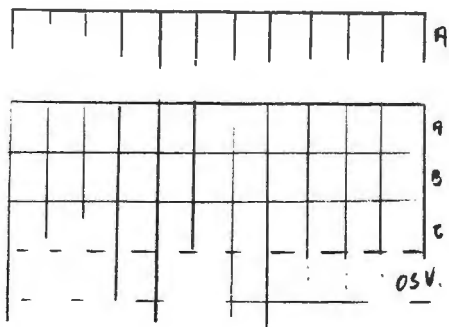
Linjetakkede frimærker er genkendelig på deres uensartede hjørnetakning. Disse opstår under fremstillingsprocessen, hvor maskineriet betjenes med håndkraft. Som ordet Linjetakning siges, fremstilles der f.eks. først en linje vandret på papirarket, dernæst en række som er lodret. Takningshullerne i skæringspunktet hvor de lodrette og vandrette punkter mødes kan give en forskydning, men sandelig også ramme så perfekt, at man skulle tro at der havde været tale om allernyeste teknik. Mærkerne varierer som før omtalt ofte i størrelse, der kan opstå dobbelttakning og manglende takning. Denne variation af uregelmæssigheder som gør denne takning specielt filatelistisk interessant, skyldes at takningsapparatet betjenes med håndkraft.

KAMTAKNING

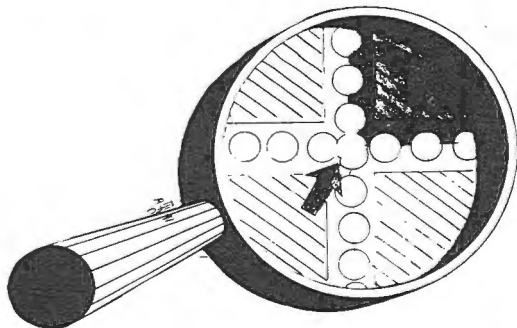
Kamtakning... som det fremgår af ordet, er metoden som når man kan forestille sig en vandret perforeret linje med lodrette perforerede tænder. I princippet meget lig en redekam. Kamtakningsapparatet arbejder således, at de vandrette og lodrette perforeringshuller frembringes i én arbejdsgang, den ene kam efter den anden ned over arket til det ønskede antal på arket.

Kamtakning kan i modsætning til linjetakning kun anvendes til ét bestemt frimærkeformat. Det er ikke ualmindeligt, at højden på kamtak-

kede mærker kan være afvigende. Dette fremstår ved, at der under fremstillingsetaper/proces ikke er sket en nøjagtig fremrykning af papiret. Selvsagt så indebærer metoden også, at mærkerne kan fremstå således, at de virker brede. Til sjældenheder hører ved kamtakning, at mærkerne fremkommer i formindsket format. Perforeringsnålene er plane hvor kanterne er skarpe, hvilket vil sige at de udstanser hullerne. Ikke som ved linjetakning, hvor hullerne stikkes. Disse perforeringsnåle skal slibes, evt. udskiftes ind imellem, sker dette ikke, f.eks. på grund af økonomiske årsager, fremstår en ruftakning.

kamtakning.

linietak.

FARVER

På Verdenspostforeningens Kongres i 1878 enedes man om, at det var en god idé, at samtlige medlemmer tilstræbte en vis ensartethed i farvevalget på de forskellige takstværdier. Alle der var medlem af Verdenspostforeningen sikrede sig et vist sammenhæng mellem tre bestemte farver og tre bestemte posttakster. Meningen med denne ordning var, det skulle lette postfolkene på en sådan måde, at de nemmere kunne indentificere om posttaksterne nu var korrekte, det kunne jo ellers være svært nok at kunne finde ud af, at tyde fremmede strifttegn og tal. Men ved indførelse af de tre farver kunne der ikke ske forvekslinger, når farve og vægtgruppe var korrekte.

- GRØN var laveste internationale takst >>UDLANDSTAKST<< for tryksager
- RØD til den internationale brevkorttakst
- BLÅ til den laveste internationale brevtakst

PS. Andre farver som f.eks. GRÅ og GUL beregnes hovedsaglig til >>INDLANDSTAKSTER<<.

FARVENUANCER

Ser man bort fra eventuelle misfarvninger, der kan være opstået ved at mærket har ligget længe i sollys, udsat for en eller anden kemisk påvirkning eller hvad nu det kan være, som har ændret farven markant.

Fordi man finder én stærk afvigende farve, der ikke omtales her eller i et seriøst katalog der omhandler FINLAND, skal man nu ikke lige med det samme tro, at det er en verdensraritet. Tag en snak med en Finlandssamler i din klub, oftest vil man finde frem til en forklaring på problemet. Ofte ser man på 1889 & 1894 emissionens 10 Penni mærket en rød bagside, dette er der ikke noget unormalt i. Dette skyldes, at det røde anilinkomponent er trængt igennem, ved at det har været tyndtflydende samt at der var en lang tørretid. Der er altså ingen grund til at kassere et mærke fordi det ser lidt anderledes ud og ikke så pæn i farven ... Det kunne jo godt være starten til en specialsamling.

Det er absolut en fordel, at man har en rimelig sikker sans for farver, specielt her hvor det gælder de finske VÅBENTYPER. Det er ikke sikkert man besidder denne sans i starten, men sikkert er det, at den udvikles hen ad vejen. Ser man på et større antal mærker, f.eks. 20 Penni GUL, vil man hurtigt konstatere, at der er en mængde forskellige nuancer lige fra kanariegul til rødorange. Det kan godt være svært at få farvebeskrivelserne fra sit katalog til at være i overensstemmelse med det farvesyn man selv er udrustet med, det gør det heller ikke nemmere, at ikke alle kataloger er hele enige om nuancebeskrivelserne. Der er faktisk kun en vej, og det er at opøve sin farvesans, evt. ved brug af en farveskala og/eller i tvivlstilfælde alliere sig med en kyndig filatelist. Alle disse nuancer er opstået ved, at efterhånden som trykoplagerne blev brugt op og et nyt skulle fremstilles, var det uendelig svært at finde lige nøjagtig den farvenuance som var anvendt i det foregående oplæg. Farvenuancerne hjælper en godt på vej, til at kunne fortælle på hvilket tidspunkt oplaget blev fremstillet. Og så forresten holdt de forskellige frimærketyper sig i årevis, uden at der skete forandringer i farvevalg eller værdiangivelser.

TRYKNING

Våbentype m/89 er fremstillet på Finlands Stempelkontors Trykkeri. Markværdierne er fremstillet i ark á 50 stk. Penniværdierne er på 100 stk. i arket. De galvaniserede plader blev leveret fra helholdsvise H.H. Tiele, København og F. Tilgmann, Helsingfors. Det er bestemt ikke uden betydning, at man som Finlandssamler er i stand til at kunne skelne mellem de forskellige trykkeformer. Her i denne artikel skal kun omtales en enkelt, nemlig den der oftest benævnes som BOGTRYK.

Kunsten at arbejde med bogtryk er af gammel dato, dette fine håndværk tog sin begyndelse da Gutenberg fremstillede verdens første bibel som tryk. Resultatet ved bogtryk afhænger i høj grad af, hvor omhyggeligt og hvor stor en akkuratessse hvormed forberedelsen og tilrettelægnin-gen af trykmaterialet i trykpressen har været, samt hvordan trykfar-vens kvalitet og konsistens har været.

Benævnelsen BOGTRYK anvendes oftest af filatelister om frimærkers fremstillingsprocees/trykkemetode, ved anvendelse af omtalte metode, den er noget misvisende. Det korrekte udtryk må være det som bogtryk-kerfaget anvender, nemlig HØJTRYK. Ved begrebet BOGTRYK forstår man, at der er anvendt løse bogstaver og bogtrykstyper. Det er karakteri-stisk, at BOGTRYK/HØJTRYKS mærkerne har forhøjninger, i de områder hvor trykpladerne afgiver farve ... Deraf udtrykket HØJTRYK. Det er faktisk kun muligt at konstatere dette på de postfriske gummierede mærker. Forhøjningerne ses på bagsiden af mærket. Grunden til at det ikke kan ses på de afvaskede stemplede mærker er, at papiret har væ-ret opblødt, ofte også været i pres ved den efterfølgende tørring.

STEMPLER anvendt i kurserinsperioden

Afstempling af frimærker er en kilde til en uvurderlig hjælp. En hjælp der fortæller, hvordan udformningen af stemplet har været i en given periode, hvor forsendelsen kommer fra, hvilken tidsperiode der er tale om, og om der er tale om specielle afstemplinger. En af grun-dene til, at der skal udvises agtpågivenhed er, at der fremkommer forfalskninger af 5 og 10 Marken. Man gør klogt i at lægge specielt mærke til flg. stempler, TAIVASSALO, LIETO og PÖYTYN (svensk ø&æ anv.). Disse er så godt som altid falske. Mærker der som stemplede har en væsentlig højere økonomisk værdi, vil kunne have en interesse for de såkaldte stempelsvindlere. Den stigende interesse, der er for mærker der er anvendt i kurseringsperioden med de rigtige annule-ringsstempler, gør at der ind i mellem opleves >>STEMPELFORBEDRIN-GER<<. Grunden til denne form for småsvindel kan være mangfoldig, un-der alle omstændigheder er mærkets værdi betydeligt nedsat, der er jo tale om en form for reparation.

Der er anvendt udtrykker KURSERINGSPERIODEN et par gange, hvilket vil sige den periode mærket har været anvendt korrekt. Dette aflæses i annulleringsstemplerne.

- Udgivelsesdatoen for Våbentype model/89	16. oktober 1889
- Ugyldig til forsendelser til Rusland	14. januar 1892
- Ugyldig til forsendelser til udlandet	14. august 1900
- Ugyldig til forsendelser - Indenrigs	14. januar 1901

Cirkulär.

1893. Från Poststyrelsen i Finland. № XIII.

52.

Angående införande af poststämplar, försedda med inskriptioner dels på två språk, ryskan och någondera inhemska språket, dels på tre språk, ryskan och båda de inhemska språken.

Sedan jemlikt till Poststyrelsen aflädt Nådigt bref af den 20 sistlidne Juli, tillstånd i Näder meddelats om anskaffande af nya poststämplar till samtliga postanstalter i landet och för ändamålet i Näder beviljats af Ånska allmänna medel en summa af ända till 19,200 mark, har Kejsarliga Senaten anbefallt Poststyrelsen att låta till landets samtliga postanstalter anskaffa nya poststämplar med inskriptioner på två språk, ryskan och det för postanstalten författningens enligt gällande inhemska språket, och för ändamålet använda ända till förberörda summa, i anledning hvaraf Poststyrelsen gått i författning om ifrågavarande poststämplars anskaffning.

Som emellertid hos Poststyrelsen uppstått tvifvel angående rätta innebörden af Kejsarliga Senatens föreskrift om inskriptionernas å dessa poststämplar affattande på två språk, ryskan och det för postanstalten författningens enligt gällande inhemska språket, samt Poststyrelsen fördenskull anhöllit hos Kejsarliga Senaten om närmare föreskrift, huruvida inskriptionen på det inhemska språket borde affattas å ortens kommunalspråk eller ock å det språk, hvarå postanstaltens namn blifvit angifna alltså Nådigt tillstånd till deras inrättande meddelats, har Kejsarliga Senaten, enligt Kommunikationsexpeditionens skrifvelse af den 27 sistlidne Oktober, funnit godt förordna att å förenämnda poststämplar i allmänhet böra anbringas inskriptioner på ryska språket och det inhemska språk, hvarå protokollen vid kommunens förhandlingar äro affattade, dock att, vidkommande postanstalter i städer med olika benämningar på svenska och finska språken, äfvensom i hamnorterna Räfsö och Trångsund, de för dessa postanstalter afsedda poststämplar skola föras med inskriptioner på tre språk, nämligen ryskan och båda de inhemska språken.

Endr, i enlighet härmed, nya poststämplar numera blifvit förklarade och komma att med det första sändas till alla postanstalter i landet, förstådiga postanstalterna att, omedelbart efter det de emottagit ifrågavarande poststämplar, till Poststyrelsens trafikafdelning insända de af dem nu innehafvande, med inskriptioner endast på någondera inhemska språket försedda poststämplar (oristämplat), hvilka vidare ej få användas.

De postanstalter, hvilka under året redan blifvit, till följd af deras i bruk hafda stämpels forslutning, försedda med stämpel af den nya formen, böra jemväl geuast insända de gamla stämpel, som af dem tilläfventyrs ännu innehafvas. Helsingfors, å Poststyrelsen, den 23 December 1893.

Hj. Lagerborg.

A. K. Planting.

Efterfølgende omtale af stempler begrænser sig til normalstempler og hovedtyper, der blev anvendt på de ordinære postafstemplingssteder.

Det hører til undtagelserne, at man ser énringsstemplerne anvendt på Våbentyper model/89. Efter 1893 skulle det ikke være muligt, da disse stempler endgyldigt var blevet inddraget.

TORINGSSTEMPLER ... dukkede op i 1870-tallet. De første typer havde en diameter 19,0 - 29,5 mm. Stemplet anvendtes officielt til 1889, uofficielt så man adskillige helt frem til 1893. Denne type blev anvendt på en lang række af de finske posthuse i købstæderne samt ved 120 postindleveringssteder i de mindre bebyggelser. Derudover forekommer de i Nikolaistad og Tammerforsstemplerne P.S.T. (poststation) mellem cirkellinjerne.

Byen Helsingfors havde to stempler med en diameter på henholdsvis 28,0 og 26,5 mm. Disse anvendtes indtil året 1894. Tre toringsstempler med en diameter på 29,0 mm. med bynavn og Finland, samt bynavn og Finland Suoim. Disse stempler anvendtes kun i Helsingfors og Åbo fra midten af 1880 indtil 1894.

I årene 1889 - 1893 anvendtes også to karakteristiske bystempler som må betegnes énringsstempler, og denne ring er stiplet, diameteren 23 mm. Disse blev anvendt i byerne Tavastehus og Åbo. Uden at det behandles her i artiklen, skal der gøres opmærksom på, at byen Helsingfors anvendte fire forskellige undertyper udover de omtalte ringtyper i nævnte tidsperiode.

1889 - 1893

Alle disse stempler der blev taget i anvendelse i denne tidsperiode gav udtryk for, at Finland var et nationalland med egen postgang og hvad dertil hører, og ikke en provins i det storrussiske Zarregne. Men i dette have russerne en anden mening, samtlige stempler blev inddraget ved udgangen af året 1893, hvorefter russificeringen for alvor fik sit indtog på trods af de finske nationale stemninger.

Type A... Et toringsstempel med diameterne 24,0 - 25,0 mm. En lang

tværbjælke og et firecifret årstal. Stemplet blev anvendt i de mindre byer, ikke i købstæderne.

Type B... Samme type som A, med diameterne 24,5 - 26,0 mm. Forskellene ligger i, at der er et tocifret årstal. Denne type blev anvendt i købstæderne/de store byer samt i ca. 40 mindre postopsamlingssteder.

Type C... Samme type som A, med diameterne 24,0 - 26,5 mm. Her er forskellene, at udover at årstallet er tocifret er månedscifrene med fodstreg. Denne type blev anvendt i købstæderne samt ca. 50 mindre postopsamlingssteder.

Type D... Samme type som B & C, med diameterne 26,0 - 26,5 mm. Stemplerne af denne type adskiller sig hovedsagelig ved, at der er lodrette streger over og under tværbjælken.

Type D1.. Har klokketidspunkt i tværbjælken. Stemplet blev anvendt i Borgå, Helsingfors, St. Michel og Uleåborg, men aldrig i oplandet.

Type D2.. Har karakteristiske stjerner for enden af tværbjælken. Stemplet blev anvendt i en række købstæder.

Type E... Med en diameter på 26,0 mm. Er samme type som C, men har istedet for Finland nederst i cirklen, står der Poststation. Dette stempel blev anvendt i købstæderne Kuopio og Åbo samt den mindre by Eura Kapell.

Type F... Samme type som B & C. Diameter 26,0 - 27,0 mm. Her er der på Finlands plads istedet Bangård. Dette stempel optræder flg. steder: Nikolaistad, Tavastehus, Uleåborg og Wiborg, men ikke i oplandet. Af ovenstående stempler er der undertyper fra samme tidsperiode i Nikolaistad og Helsingfors samt disses postdistrikter.

1A

1B

2C

2 D

3E

4F

1894 - 1918

Poststyrelsen i Finland udsendte 23. december 1893 cirkulæret nr. XXXII som en julehilsen der gjorde det klart, at nu var tiden inde til at fra årsskiftet at anvende de nye stempler, hvor den russiske tekst var på. Disse stempler blev anvendt frem til slutningen af året 1918, dog med undtagelser, 6. december 1917 blev Finland løsnet fra

sine russiske bånd (snærende). Det første mange postfolk gjorde, var at bortmejsle den russiske tekst.

Type 1A.. Stempler med svensk, finsk og russisk tekst, Toringsstempler, kort tværbjælke og en diameter på 27 mm. Typen blev indført 1894, og blev anvendt i en lang række købstæder.

Type 1B.. I princippet meget lig 1A, men hvor bropillerne er længere og cirkeldiameteren større, nemlig 29,5 mm. Samme område som 1A.

Type 2C.. Stempler med finsk, svensk og russisk tekst. I princippet samme model som type 1A, bortset fra at rækkefølgen på teksten er anderledes. Her startende med finsk, samt at diameteren er på 29 mm. Stemplet blev anvendt i Helsinki, Tampere og Turku samt i den mindre bo Koivisto.

Type 2D.. Lig type 1B. Indført 1900, med en diameter på 29,5 - 31,00 mm. Læg mærke til, at stemplet kun afviger i størrelse og at der startes med finsk tekst. Anvendes i flg. byer: Hamina, Helsinki, Kaajaani, Maarianhamina, Mikkeli, Oulu, Raabe, Rauma, Savonlinna, Sortavala, Tampere, Torino, Turku og Wipuri samt i en mindre bebyggelse Mesterjærvi.

Type 3E.. Stempel med svensk og russisk tekst. Et toringsstempel med lang tværbjælke og en diameter på 26,0 - 29,5 mm. Blev indført 1894. Blev anvendt i ca. 140 postindleveringssteder samt en række købstæder.

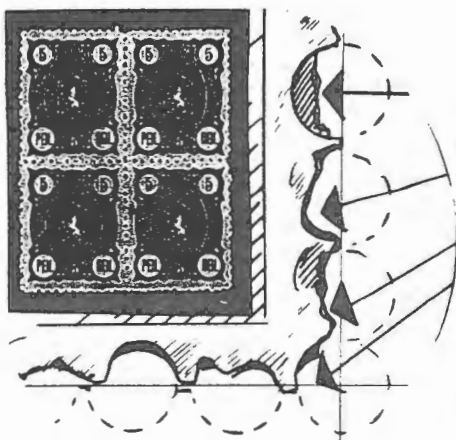
Type 4F.. Stempler med finsk og russisk tekst. Stemplet er stort set lig med type 3E, diameter 25,0 - 29,5 mm. Indført i året 1894. Denne type var langt den mest almindelige, den blev anvendt i en række købstæder og mere end 880 postindleveringssteder.

Derudover findes der adskillige undertyper af omtalte stempler, som det vil være for vidt at komme ind på i denne sammenhæng. Afvigelserne er af en sådan karat, at det ikke ødelægger helhedsindtrykket af typerne.

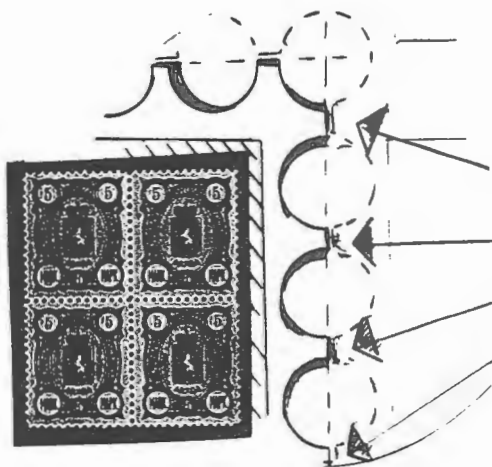
FARVE & TAKNINGER. Incl. Takningsvarianter

For overskuelighedens skyld, sammenlægges i skemaform farve, takninger, takningsvarianter og fremstillingstidspunktet for de enkelte mærker. Ligeledes anvendes der forkortelser for takninger og takningsvarianter.

TKN1. = Normaltakning	TKN2. = Ruftakning	TKN3. = Spidstakning
TKN4. = Dobbelttakning	TKN5. = Diamanttakn.	TKN6. = Delvis utakket

5 Pen Ruftakning (TKN2).

5 Mark linjetakning (TKN1). Læg mærke til de uregelmæssige hjørnetakker, som er karakteristisk for linjetakning (se midten af firblokken samt højresiden ved mrk. 3 + 4)

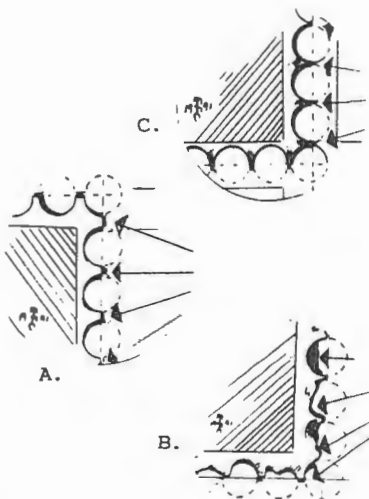

Diamanttakning

Tak 14 x 13, 1897. 12. oplag (7-12 opl. 7,3 mill) lys ultramarin (f.). Mrk. 1 og 2 har diamanttakning med dobbelttakning i syd.

Ill. viser midt i firblokken, vandret dobbelttakning, der fremkommer ved forskydning (TKN4).

Forskydning, som mellem de to øverste lodrette mærker er kun lille, derved fremkommer begrebet "Diamanttakning" (TKN6)

- A. Normaltakning (TKN1)
- B. Spidstakning (TKN3)
- C. Ruftakning (TKN2)

Cirkulär.

1900.

Från Poststyrelsen i Finland. N:o VII.

14.

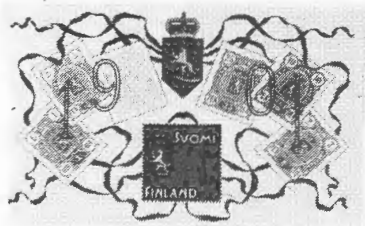
Angående Indragning af de finska postfrankotecknen af nuvarande typ.

I afseende å kännedom och efterrättelse samt för att anslås i samtliga postanstalters och posthålpunkters förstugor eller andra för den korresponderande allmänheten tillgängliga platser tillsändas Postanstalterna härjemte Poststyrelsens tillkännagifvande angående ett af Ministern för inrikesärendena i Kejsaredömet utfärdadt af Kejsarliga Senaten publicerat förfogande, hvarigenom finska postfrankotecknen af nuvarande typ indragas och ej mer för frankering äro giltiga:

för korrespondens från Finland till utrikesort från och med 1/11 Augusti 1900.
inom Finland - - - - - 1/11 Januari 1901.

Postkontoren och Postexpeditionerna af första klassen anmodas med första requirera för korrespondensen på utlandet behöfliga och vanligast förekommande frankotecken (såsom 20, 10 och 2 kopeks frankotecken samt 4 kopeks postkort). Helsingfors, a Poststyrelsen den 4 Juli 1900.

Hj. Lagerborg.

Ifølge cirkulære No.VII / 14.1900, er model 89 ugyldig til udenrigs fra august 1900 og indenrigs januar 1901, hvilket bevirkede at dette kort med sørgemærke cirkulerede blandt nationalbevidste finnere !!

ID Kontorbeplantning

iv/Lars Dybvik • Københavnsvej 148 • 4000 Roskilde

AFA 27 2 Penni Grå

1. januar 1890

Tk. 12½

		TKN1.	TKN2.	TKN3.
A Brungrå	1890	A	A	
B Brunagtig grå	1891	B	B	B
C Grå	1893	C		C
D Lys olivengrå	1894	D	D	
E Mørk oligengrå	1894	E	E	

Der findes varianterne TKN4. & TKN5.

AFA 28 5 Penni Grøn

1. januar 1890

Tk. 12½

		TKN1.	TKN2.	TKN3.
A Mørk blåagtig grøn	1890	A		
B Mørkegrøn	1890	B	B	B
C Mat gulagtig grøn	1890	C		
D Olivengrøn	1891	D	D	
E Lys gulgrøn	1892	E	E	E
F Gulgrøn	1892	F	F	
G Lys gulgrøn	1893	G		
H Smaragdgrøn	1894	H	H	

Der findes varianterne TKN4. & TKN5. samt TKN6. (takket marginal)

AFA 29 10 Penni Anilinrosa

1. januar 1890

Tk. 12½

		TKN1.	TKN2.	TKN3.
A Mat anilinrosa	1890	A		
B Anilinrosarød	1890	B		
C Dyb anilinrød	1891	C	C	C
D Anilinrød m. orange skær	1891	D	D	D
E Anilinrosa farven tyk & udfl..	1892	E	E	
F Anilin-karminrosa	1893	F	F	
G Klar anilin-karminrød	1894	G		

Der findes samme varianter som ved AFA 58, 5 Penni

AFA 30 20 Penni Gul

30. (?) Nov. 1889

Tk. 12½

		TKN1.	TKN2.	TKN3.
A Svag grønagtig gul	1889	A		
B Matgul	1890	B		
C Mat orangegul	1890	C		

D Gulorange	1890	D		
E Rødororange	1890	E		
F Mat rødororange	1891	F		
G Rødororange	1891	G		
H Brunagtig rødororange	1891	H		
J Mat brunagtig rødororange	1892	J	J	J
K Brunorange	1892	K	K	K
L Mat brunorange	1893	L	L	L
M Mat gulagtig orange	1893	M	M	M
N Mat gullig brunorange	1893	N	N	
O Brungul	1894	O	O	
P Mat svag grøngul	1894	P		
Q Mat gulbrun	1894	Q	Q	
R Mat gullig orange	1894	R	R	
S Mat rødlig orange	1894	S	S	
T Rødagtig orange	1894	T	T	
U Brunligrød orange	1894	U	U	
V Rødororange	1894	V	V	

Der findes flg. varianter: TKN4., TKN5. & TKN6.

AFA 31 25 Penni Blå 5. sept. 1889 Tk. 12½

		TKN1.	TKN2.	TKN3.
A Svag grønagtig blå	1889	A		
B Mat grønlig blå	1890	B	B	
C Mat ultramarinblå	1891	C	C	C
D Ultramarin	1892	D	D	D

AFA 32 1 Mark Grå/Rosa 1. juni 1890 Tk. 12½

A Brungrå/bleg anilinrosa	1890	A	A	
B Brungrå/anilinrosa	1890	B	B	
C Lysbrun/bleg anilinrosa	1890	C	C	
D Grå/bleg anilinrosa	1892	D	D	D
E Grå/anilinrosa	1892	E	E	
F Lys olivengrå/bleg anilinrosa	1894	F		
G Lys olivengrå/anilinrosa	1894	G		
H Olivengrå/bleg anilinrosa	1894	H		
J Olivengrå/anilinrosa	1894	J		

AFA 33 5 Mark Smaragdgrøn/ Rosa 5. juni 1890 Tk. 12½

A Mørk gulgrøn/anilinrosa	1890	A	A	
B Gulgrøn/anilinrosa	1892	B	B	B
C Lys gulgrøn/anilinrosa	1892	C	C	C
D Smaragdgrøn/anilinrosa	1894	D		

		TKN1.	TKN2.	TKN3.
A Mørkebrun/anilinrosa	1890	A	A	
B Brun/anilinrosa	1892	B		
C Mørkegulbrun/anilinrosa	1894	C	C	
D Lys gulbrun/anilinrosa	1894	D	D	

AFA 28 B 5 Penni Grøn

1895

Tk. 14 x 15

A Mørk gulgrøn	1895 & 1899	A	A
B Mørkegrøn	1896	B	
C Smagradagtig grøn	1897	C	
D Lys gulgrøn	1898	D	D

Flg. takningsvarianter findes: TKN4., TKN5. & TKN6, (Uttaket forneden)

AFA 29 B 10 Penni Rosa

1895

Tk. 14 x 13

A Anilinrosa	1895 & 1897	A	
B Anilinrød	1896	B	
C Mørk anilinrød	1896	B	
D Brunanilin/karminrød	1898	D	D
E Anilin/karmin	1898	E	E

Flg. takningsvarianter findes: TKN4. & TKN5.

AFA 30 B 20 Penni Orange

1895

Tk. 14 x 13

A Brunorange	1895 & 1896	A	
B Orange	1895 & 1897	B	
C Lys orangerød	1896	C	
D Orangegul	1896 & 1898	D	
E Gul	1897	E	
F Orangegul med rød bagside	1897	F *)	
G Gulorange med rød bagside	1897	G *)	
H Orangegul med rød bagside	1897	H *)	
J Brunrød-orange	1888	J	J
K Mørk rødorange	1889	K	K

Flg. takningsvarianter findes: TKN4., TKN5. & TKN6. (kun den ene side er takket)

PS. *) Den røde bagside skyldes at trykfarven har været letflydende

og langsom tørrende, hvilket har resulteret, at det i farven indeholdte røde anilinkomponent er trængt gennem papiret og derved opstår denne svagt rosaagtige farve. Det lidt tykkere papir forhindrede denne proces.

AFA 31 B 25 Penni Blå

1894

Tk. 14 x 13

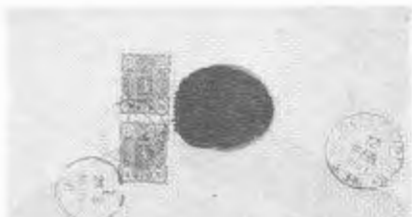
		TKN1.	TKN2.	TKN3.
A Mørk ultramarin	1894	A		
B Mørk violetblå	1895	B		
C Grønblå	1896	C		
D Mørkeblå	1896	D		
E Sortblå	1896	E		
F Lys ultramarin	1897	F		
G Klar ultramarin	1899	G	G	

Der findes flg. takningsvarianter: TKN4. & TKN5.

FINALE

Rekomanderet brev til Tyskland, afsendt fra Svendborg den 23. februar 1891, frankeret med 2 x 25 Pen. Påklæbning af mærker er "på russisk fasong", v/at mærkerne er på bagsiden.

den. Der er russisk transitst og tysk Moot.stempel. Det finske to-ringsstempel blev taget i anvendelse 1870-tallet og blev anvendt frem til 1893.

Indenlandsbrev frank. med 2 x 10 Pen, stemplet er enrings-stiplet (23 mm), som blev anvendt i Tauhstehus og Åbo i perioden 1889 - 1893.

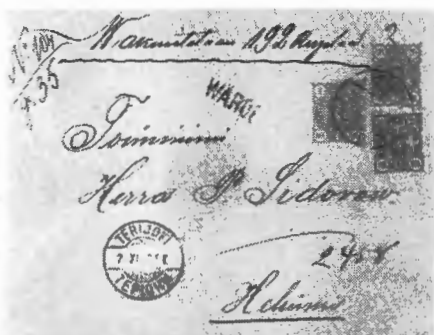

Forudfrankeret unionskort med 10 Pen til udland. Stemplet er på svensk, finsk og russisk, type 1a, 27 mm.

Rekomanderet indenlandsbrev, franke-
ret med 45 Pen. Stemplet er svensk/-
russisk type 3.b, 27 mm.

Opfrankeret helsag (20 Pen), ialt i
Mark, 45 Pen, for forsendelse af et
indlagt værdi (värde) af 192,- Rub-
ler, vægtgruppe II. Stemplet er
finsk/russisk, type 4.f, 28 mm. Bag-
siden lukket med laksejl.

Den 14. august 1900 indførte man ved
lov, at der skulle anvendes mærker
af den russiske type til indenrigs-
brug, hvilket har givet brevskrive-
ren anledning til at give udtryk for
sin utilfredshed. Brevet er over-
frankeret med 2 Pen (venstre mærke).
Kuvert er en såkaldt protestkuvert
(se øverste venstre hjørne) samt
spørgemarket! Tresproget stempel 27
mm. Kort tværbjalke 1894.

Ifølge PH. 12/20.4.1891 var taksten
for indenrigsbrev 20 Pen se på
brevets forside, det har været af-
senderen magtpåliggende at fortælle,
at han er finsk og yder Kristina er
en by i Finland. Våbentype 89 blev
ifølge cirkulære No.VII inddraget
til indenlandsbrug i januar 1900.

ENGLAND - Først med det meste

Af John Møller Andersen

Blandt frimærkevenner kommer der ofte forskellige kommentarer til min interesse for at samle England. Den jeg oftest hører er: "Du må da efterhånden have alt! Der kan da snart ikke være mere for dig at samle på".

Det ville selvfølgelig være rigtigt, ud fra den opfattelse, at man har England komplet, når man har 1 mærke af hvert AFA-nummer.

At samle England kan imidlertid være andet og meget mere end det. Ellers sagt på en anden måde, at samle England efter AFA er omtrent som at bedømme størrelsen af et isbjerg efter den del, der rager op af vandet. Som bekendt befinder ca. 90% sig under overfladen, og det er vel nogenlunde ligesådan med frimærkerne. Samler man efter AFA's hovednumre, ser man vel ca. 10% (eller færre) af de eksisterende ting, mens de resterende ca. 90% må søges i specialkataloger.

Man kan hele tiden udvide samleområdet, således at man kan være sikker på, at man aldrig bliver færdig. Prøv f.eks. at samle mærker fra samtlige trykplader, på forskelligt papir, fra forskellige trykkerier i forskellige farvenuancer med forskellige spændende poststempler. Derudover forskellige vandmærkevarianter (omvendt, spejlvendt, liggende til høre og til venstre, fejlplaceret o.s.v.) og diverse trykvarianter. Ellers hvad med at samle det hele på brev ?

Der er således rigeligt at gå igang med, og at England var først med det meste, gør det jo ikke mindre spændende.

Verdens første

Den 6. maj 1840 udgav England sit og dermed verdens første frimærke, nemlig det utakkede "one penny black". Faktisk var dette mærke til salg fra posthusene allerede fra den 1. maj 1840, men måtte ikke bruges før den 6. maj. Alligevel eksisterer der nogle få breve, som er poststempelt mellem 1. og 6. maj 1840. Det var også meningen, at et 2 d. mærke skulle udgives samtidig, men på grund af forsinkelse i papirleverancen og problemer med gummieringen kom det blå 2 d. mærke ikke i handelen før om eftermiddagen den 8. maj 1840.

I de følgende ni måneder blev det sorte 1 d. mærke trykt på 11 forskellige trykplader (pl. 1-11), mens den blå 2 d. kun blev trykt på pl. 1 og 2.

Bange for forfalskninger

Mærkerne blev trykt i ark med 240 mrk., hvor der var 12 mrk. vandret og 20 lodret. For at gøre mærkerne vanskeligere at forfalske, besluttede man at forsyne alle 240 mrk. med forskellige bogstavkombinationer i nederste hjørner, således at mærkerne i 1. række hed AA, AB, AC o.s.v. til AL. Næste rk. hed: BA, BB, BC o.s.v. og 20. rk. TA, TB, TC o.s.v. Man formodede, at en eventuel falskner kun ville kunne overkomme at lave en plade med et enkelt eller nogle få bogstavkombinationer, som således ville repetere i store antal og derved lettere blive opdaget.

Det største problem viste sig imidlertid at være den sorte farve på 1 d. mærket, idet det var vanskeligt at forhindre afrensning af stempel og genbrug af mærkerne. Det blev derfor besluttet at ændre farven på 1 d. mærket til brunrød (AFA nr. 3). Dette mærke blev introduceret den 10. februar 1841, kun 9 måneder efter udgivelsen af det sorte mærke. Til gengæld forblev det brun-røde i brug i 13 år og findes på trykplader nr. 12-177.

De første stempler på frimærker

De første 4 år indtil april/maj 1844 blev alle mærker annulleret med et Malteser/kors (fig. 1).

Fig. 1

Mange større byer havde sit eget Malteser-kors, og da alle håndstempler blev håndlavet individuelt, findes der næppe 2, der er nøjagtig ens. Det første år brugte man en rød stempelfarve, men allerede i begyndelsen af 1841 gik man over til en sort farve.

En særlig serie Malteser-kors med numrene 1-12 i korset blev brugt af London Hovedpostkontor fra marts 1843 indtil maj 1844 (fig. 2).

Fig. 2

Første perforeringer

Det var besværligt at klippe mærkerne fra hinanden. Den første som påpegede, at man burde have en lettere måde at adskille mærkerne på, var den irske forretningsmand Henry Archer. Allerede i 1848 lavede han forsøg med 2 roulettmaskiner, som lavede et 1 d. mærke med stikken kant. Forsøget var dog ingen succes. Archer udviklede derefter en perforeringsmaskine, som til at begynde med ikke duede, men efter mange ændringer og dyre reparationer solgte Archer i 1853 sit patent til postvæsenet. Man lod derefter nye maskiner fremstille, og i februar/marts 1854 udgav man de første 2 frimærker tk. 16 (AFA nr. 8 + 9).

Plade-numre på mærkerne

I 1858 skete der en væsentlig ændring fra tidligere, idet man begyndte at rykke pladenumeret på mærket. Samtidig begyndte man med hjørnebogstaver i alle 4 hjørner. Det var stadig de nederste, der fortalte om arkplaceringen, mens de øverste var samme bogstaver i omvendt rækkefølge. Man mente, at dette ville gøre efterligninger/forfalskninger endnu vanskeligere.

Det første mærke med pladenummer var AFA nr. 17 2 d. blå. Først 6 år senere i 1864, på grund af forsinkelser i produktionen af trykplader, kom 1 d. rødbrun (AFA nr. 16).

I årene 1864-1878 blev dette mærke trykt på plade nr. 71-225. Alle plader blev brugt bortset fra nr. 75, 77, 126 og 128, som blev kasseret. Selvom pl. 77 blev kasseret, slap nogle få mærker ud fra trykkeriet. Disse er i dag katalogiseret til en pris af ca. $\frac{1}{2}$ mio.kr. ubrugt og ca. 300.000 kr. stemplet.

Prægetryk og papir med silke-tråde

I 1847 introduceredes det første frimærke i prægetryk på papir lavet af englænderen John Dickinson. Papiret var fremstillet med blå silke-tråde indlagt, således at hvert frimærke ville have 2 lodrette tråde med ca. 5 mm afstand.

Den 11. september 1847 kom 1 sh. grøn (AFA nr. 7) og 14 måneder senere 10 d. brug (AFA nr. 6) (fig. 3).

Da man 6 år senere i 1854 udgav 6 d. violet (AFA NR. 5) brugte man igen almindeligt papir uden silke-tråde (fig. 4).

Fig. 3

Fig. 4

Da englænderne ikke ønskede at fortsætte med silke-tråde i papiret, fandt Dickinson ud af at eksportere sin idé. Mærker på hans papir blev fra 1849 fremstillet i Bayern, Schleswig-Holstein og Schweiz.

"Wing Margins"

Mange har undret sig over at se enkelte mærker fra 1855-1880 med en ca. 5 mm bred margin i venstre eller højre side. Årsagen er, at man lodret, midt gennem arket, havde en margin ("gutter"). I dag har man i øvrigt også en sådan margin i arket, enten lodret eller vandret. Forskellen er, at man fra 1855-1880 perforerede midt igennem denne margin, hvorved man fik en lodret række med stor margin i venstre side og en række med stor margin i højre side (fig. 5).

Fig. 5

I dag perforeres på begge sider af margien. Til gengæld er det at samle "gutter-pairs" blevet meget udbredt, især i England (fig. 6).

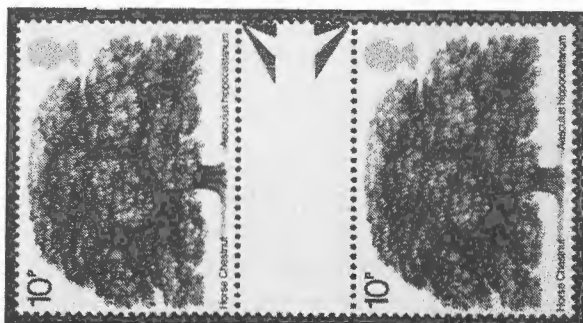

Fig. 6

Stempler - flotte eller grimme ?

Det er en udbredt opfattelse, at engelske frimærker generelt er dårligt stemplet. Det er nok rigtigt at størsteparten af de ældre mærker generelt er "hårdt" stemplede, men pænt stemplede mærker findes da heldigvis også. Glæden ved at finde sådanne mærker er da så meget større. Eksempler på pæne stempler i fig. 7.

På moderne mærker fra England er det et meget større problem end tidligere, idet centrum af det runde stempel er placeret 1" (2,5 cm) fra overkanten af konvolutten og 3" (7,6 cm) til venstre fra højre konvolutkant.

Tekststemplet, som placeres til højre for det runde stempel, vil derfor altid være oven på mærket.

Hvis man vil være sikker på at få en flot afstempling, må man eksempelvis bede sine engelske forbindelser om at placere mærket, hvor det runde stempel kommer. Resultatet kan derefter blive som vist i fig. 8.

Fig. 7

VIA AIR MAIL

Mr. John Moeller Andersen
Purchasing Manager
ROCKWOOL A/S
Hovedgade 501
DK-2640 HEDERUSENE
Denmark

Fig. 8

Varianter

Hører man til dem, der ynder at samle varianter, findes der naturligvis et utal af registrerede varianter både i det gamle og det nyere materiale. Men derudover er der jo mulighed for at finde varianter, der ikke (endnu) er registreret.

I fig. 9 ses en variant, der (mig bekendt) ikke hidtil er registreret noget sted. Det er AFA nr. 171, hvor George V er blevet meget mere langskægget end normalt.

Fig. 9

Til slut en opfordring til alle om at få i gang med samleriet. Der er nok at tage fat på.

**PRIVATGIRO
HURTIGERE
NEMMERE
BILLIGERE**

HVIS DU VIL VÆRE FRI

**Få historien om Privatgiro på posthuset. Det kan
spare Dem for både tid og penge bagefter. Vi
ses på posthuset.**

NATIONALSOCIALISTISKE PROPAGANDA

MÆRKATER

Af Peter Poulsen, Brønshøjholms Allé 9 A, 2700 Brønshøj

I de fleste frimærkeklubber er der vel efterhånden en eller flere der, udover frimærkerne, samler "andre mærker". Mulighederne er mange, Julmærker, Jernbanemærker, Færgemærker, Stempelmærker, Rek-vignetter o.l. Fælles for disse samleområder er dog, at de alle mere eller mindre repræsenterer postale eller officielle forhold.

En anden stor gruppe er mærkaterne (også kaldet: brevmærker, samle-mærker, vignetter eller cinderellas) disse er næsten altid af privat karakter, med det formål at reklamere for en forretning, varer, udstilling, møde, velgørende forening o.m.a. Ofte i form af "velgørenhedsmærker" hvor indtægten går til foreningen/udgiveren af mærkatet. Hvor der efterhånden er udkommet gode kataloger over de fleste af de mere "officielle" samleområder, senest over bl.a. stempelmærker og færgemærker, kniber det stadig med kataloger over mærkaterne.

Jeg skal her prøve at kaste lys over en meget afgrænset del af de danske mærkater, specielt fordi disse i de senere år er blevet meget eftersøgt blandt samlere, nemlig de danske "nazi"-mærkater.

D.N.S.A.P.

Danmarks National-Socialistiske Arbejder Parti blev dannet i 1930 af Cay Lembcke og senere (1933) overtaget af Frits Clausen. Partiet er det mest kendte af de mange mere eller mindre nazistiske partier og grupper som eksisterede perioden 1928-45. Partiet blev også hurtigt det største af disse. Det først udsendte partiprogram var en næsten direkte oversættelse af det tyske NSDAP's program, let tilpasset danske forhold - dette program blev senere erstattet af et 8 punkts program, dog med nogenlunde det samme indhold.

Partiets medlemmer var inddelt i: PM (Partimedlem), KM (Kvindegruppemedlem), SA (Sports/Storm afdeling), LAT (Landsarbejdertjenesten), NSU (Drenge) og NSUP (Piger).

Køb
„National-Socialisten“
D. N. S. A. P.

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

I partiets Ugeblad "National-Socialisten:" fra 16. juni 1934 omtales under rubrikken "Agitationen" at Vesterbro S.A. (Kbh.) "har ladet trykke ca. 50.000 fikse mærkater til at anbringe på breve og desl. Mærkaterne agiterer for "National-Socialisten". Denne første mærkat fra partiet (fig. 1) er nu mere primitiv end fikse, og det er vel bl.a. derfor, at så få er blevet bevaret, dette eksemplar blev iøvrigt fundet i en lille samling af fortrinsvis kommunistiske mærkater!

Langt mere kendt er det store røde "Danmark vågn op-mærket" (fig. 2) fra slutningen af 1934 (Dec.). Mærkatet blev fremstillet af SA-konto-ret og pengene (2 øre/stk.) blev brugt (bl.a.?) til støtte for det nye SA-blad, som udkom som tillæg til "National-Socialisten". Mærket findes forøvrigt overtrykt af lokalafdelingerne. Salget af det røde "SA-mærkat" var åbenbart en succes, og det næste mærke (fig. 3) udkom allerede i april/maj 1935 "i smuk kunstnerisk udførelse i 4 farver", pris 2 øre. Dette er iøvrigt det eneste tilfælde, hvor det er lykkedes mig at finde tegnerens navn, nemlig: Gustav Rasmussen, Randers. Senere ved valget i 1935 (hvor DNSAP fik 0,99 % af stemmerne) blev prisen nedsat til 1 øre, med henblik på dets anvendelse valgkampen. Mærket er et af de almindeligste fra partiet.

Så skal vi frem til november 1936 før der igen kommet et nyt mærkat. Denne gang af særlig interesse for julemærke-samlere. Ganske vist omtaler "National-Socialisten" allerede den 17. oktober: "et pænt mærkat, der kan bruges som julemærke", men det er ikke klart, om der rent faktisk er tale om det ny julemærke eller om "fig. 3", som muligvis endnu ikke var helt udsolgt. I alle tilfælde ses i bladet den 7. november 1936 et aftryk af det ny julemærke (fig. 4), prisen var 50 øre for ark af 25 stk. Der står intet om løssalg, men dette har sikkert foregået fra de lokale partiafdelinger. Samme mærke blev i 1937 genudsendt, denne gang til 25 øre arket, 2 øre/stk.

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

En meget almindelig DNSAP-mærkat, nærmest en lukkeoblat (fig. 5), er sandsynligvis udkommet i 1937, hvor "Mærkater (røde Hagekors), 2 øre/stk." nævnes i DNSAP's månedsbreve. Disse kendes brugt i en lang periode ind i starten af 40'erne, og har muligvis været genoptrykt. Fra samme år (1937) er Landsstævnemærkaterne fra Grenå (fig. 6). Disse er meget sjældne, udover det her viste, findes "fig. 2" overtrykt i anledning af stævnet. Landsstævnerne var den store årlige sammen-

komst for DNSAP's medlemmer med taler, demonstrationer, faneindvielser o.s.v. Det første blev afholdt i 1934 i Slagelse.

Fig. 7

Fig. 8

I de følgende år frem til og med 1942 udsendes hvert år nye julemærker som de fleste samlere kender fra julemærkekataloget. Andre mærkater fra denne periode er bl.a. fra 1939, et mærke fra det 6. Landsstævne i Kolding (fig. 7), og et alm. propagandamærke med Vikingeskibsmotiv (fig. 8). Sidstnævnte mærkat er en formindsket gengivelse af landsstævne-plakaten fra Slagelse 1938, og ifølge "Fædrelandet" (DNSAP's Dagblad) trykt i 100.000 eksemplarer.

Et tal der siger noget om den ødelæggelse mærkaterne har været udsat for, andre mærker med tilsvarende oplag ville have været meget mere almindelige idag. Dessignet må forøvrigt regnes til de bedste - hvis ikke det bedste - fra partiet.

Så følger året 1940, samt en 9. april - Dette medførte ikke et stop i udsendelsen af mærkater, det bliver blot sværere at finde oplysninger om dem i den almindelige parti-presse. Julemærker bliver f.eks. ikke længere omtalt i "National-Socialisten".

Efter den tyske besættelse af Danmark, var der planer om et nazistisk kup, hvor DNSAP skulle få magten. Kuppet var nærmere fastlagt til den 17. november. Fra slutningen af oktober blev en omfattende propagandakampagne sat i værk af partiet.

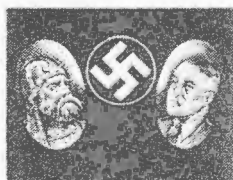

Fig. 9

Fig. 10

Fig. 11

Der findes ialt 3 mærker som må stamme fra denne periode, eller noget tidligere. Særligt interessant er et mærke med Frits Clausens billede (det eneste), samt Niels Ebbesen, Hagekors og Årstallene 1340 og 1949 (fig. 9). I en dagsbefaling for SA fra april 1940, hedder det af Niels Ebbesen i sin tid havde bevist, "at nogle få handlekraftige og beslutsomme mænd kunne feje et folkefjendsk styre bort". Hvilket forklarer, hvorfor de to mænd er vist sammen. De to andre mærkater angår de ledende politikere i fig. 10, Christmas Møller (konservativ minister) og Eiler Jensen (formand for de sammenvirkende fagforbund, datidens LO) og i fig. 11 er det Stauning der må holde for, denne mærkat bliver mere interessant ved sammenligning med fig. 12, en af Justitsministeriet udsendt mørklægnings-propagandamærkat. Begge disse mærkater er iøvrigt (først?) udsendt som rigtige plakater.

Fig. 12

Fig. 13

Fig. 14

Fra 1940-41 findes et antal mærkater der har karakter af "hverveplakater" til fordel for de frivillige korps indsat på østfronten. (eks. fig. 13 & 14) Regiment "Nordland" blev oprettet i 1940, og bestod af frivillige fra Norden og folketyskere (f.eks. nordslesviske hjemmety-skere). Frikorps "Danmark", oprettet 1941, udelukkende med danske frivillige, og opløst i 1943.

De frivillige korps bestod fortrinsvis af anti-kommunistisk indstillede, kun en mindre del var nationalsocialister.

Fig. 15

Den sidste mærkat, der med sikkerhed kan tilskrives partiet, er Vi-kingemærket fra 1943 (fig. 15). Noget officielt har jeg endnu ikke

fundet om mærket, men fra forskellig side er det oplyst, at der ikke er tale om et julemærke, selv om mærket skal være trykt samme sted som de egentlige julemærker. Der skal derimod være tale om en almindelig "velgørenhedsmærkat" til fordel for partiarbejdet.

Som nævnt tidligere, var der en række mindre nationalsocialistiske partier udover DNSAP. Kun få af disse vides at have udsendt mærkater. Nogle af disse partier var: DNSP, NSP/DSP, NSAP og DNSP.

Danmarks National-Socialistiske Parti blev antageligt stiftet i 1932 med Poul Sommer (senere leder af Sommer-korpset) som leder. I partiets organ "Kampen" omtales den 30. juni 1933 at "Kampfondsmærker á kr. 1,00, 25 øre og 5 øre kan købes på partiets kontor". Dette er den ældste omtale af nationalsocialistiske mærkater i Danmark, som jeg hidtil er stødt på. Desværre er jeg ikke i stand til her at fremvise et eksempel på disse mærker, da hverken jeg eller nogen af de samlere på området som jeg kender, er i besiddelse af sådanne.

Fig. 16

NSP/DSP.

Fig. 17

Fig. 18

NSP (National Socialistisk Parti) blev stiftet 2. november 1932 af Wilfred Petersen, tidligere distriktsleder for DNSAP i København. Senere (2. februar 1935) blev partiets navn ændret til Dansk Socialistisk Parti (DSP) og Hagekorset som partimærke, blev udskiftet med "lynet". Indtil videre kendes 3 mærkater fra partiet. De to viste eksempler er i fig. 16 et kampfondsmærke fra NSP og i fig. 17 en propaganda mærkat fra DSP. Ingen af mærkaterne kan i øjeblikket nærmere tidsbestemmes.

Den 1. marts 1941 gik DSP i forbund med to andre småpartier og dannede "Dansk Folkeparti".

NSAP.

National Socialistisk Arbejder Parti, stiftet 31. oktober 1935. Ledet af translatør Aage H. Andersen, som udmeldte sig af DNSAP på grund af utilfredshed med partiets racepolitiske linie. Gik 1941 igen i samarbejde med DNSAP og stiftede samme år Dansk Antijødisk Liga (DAL) som

senere (14. november 1943) ændrede navn til "Dansk Liga til Fremme af Racebevistheden".

Der kendes en enkelt mærkat fra NSAP (fig. 18), som samtidig er en af de almindeligst forekommende "nazi"-mærkater. Mærket er udgivet ca. januar 1940, og omtalt i partiets blad "Kamptegnet". Prisen var 2 øre pr. stk., mærket udsendtes i ark af 10 stk., som igen var samlet i hæfter med ialt 10 ark.

Fig. 19

Fig. 20

Udenfor partierne.

Denne gruppe omfatter mærker udgivet af de tyske myndigheder og andre ikke partikontrollerede organisationer.

De mest kendte er vel "Feltpost-mærkerne" (eks. fig. 19 & 20). Disse mærker er ifølge "Frimærke Nyt" (1945) fundet på SS-Ersatzkommando's kontor i Persilhuset, de med overtryk "Feldpost" forsynede mærker - i restaurant "Deutscher Eck". Man skal altså have overtrykt mærkerne af hensyn til tyske købere, disse mærker ses så godt som aldrig, hvori- mod de almindelige feltpost-mærker uden overtrykket ikke er noget problem at få fat i!

Det er desværre endnu ikke lykkedes mig at finde nogen officiel omtale af mærkerne, men det må antages at der er tale om velgørenhedsmærker til fordel for efterladte, eller for selve arbejdet til fordel for de frivillige.

Med stort set samme formål er de såkaldte "Schalburg-mærker" (fig. 21) udgivet. Her foreligger der imidlertid bedre oplysninger om formålet. I "Fædrelandet" (februar 1944) oplyses det: "Mærkaterne, der koster 50 øre pr. stk. er trykt i flere farver og bærer C.F. v. Schalburgs Billede, De symboliserer paa udmærket Maade den Mand, til hvis Minde Fondet er stiftet, ligesom de er et talende Udtryk for Fondets Formaal, nemlig at yde Hjælp og Bistand til Paarørende af de Mænd, der ligesom v. Schalburg meldte sig til den europæiske Frihedskamp".

Der har i det foregående ikke været plads til at beskrive samtlige nationalsocialistiske mærkater. Desuden mangler der stadig, som det jo fremgår af ovenstående, oplysninger om flere mærkater. Ligeledes mangler flere endnu at blive fundet.

Hermed også en opfordring til læsere der måtte ligge inde med mærker, oplysninger eller andet der kan være til gavn for den videre forskning i emnet, om at fremkomme med disse, uanset hvor betydningsløse de måske synes. Det er mit håb inden alt for længe at kunne udgive et katalog til glæde for de, efterhånden mange samlere med interesse i området.

Kilder:

Besættelsestidens Fakta (Niels Alkil)
 Danmark under Besættelsen (Vilhelm La Cour)
 DNSAP (Malene Djursaa)
 Retsopgøret efter besættelsen (Ditlev Tamm)
 Frimærke Nyt
 Div. aviser og blade

Fig. 21

Det mest sikre!

**Gratis på prøve
i 8 dage
42 64 21 22**

Makuler Deres fortrolige papirer...
 ...kasserede edb-liste, fotokopier, notater m.v. så interne informationer ikke kan misbruges.
 De kan hos os få maskuleringsmaskiner, der dækker ethvert behov
 - fra skrivebordsmodeller til industrielle anlæg.

MALLING BECK

Læhegnet 73 • 2620 Albertslund • Telefon 42 64 21 22

ISFUGLE PÅ FRIMÆRKER

Af William Hempel

En motivsamling giver muligheder for at fordele dine frimærker på mange forskellige og interessante måder. Jeg valgte isfuglen helt tilfældigt efter at have læst en artikel om den. Men det viste sig snart at være en meget større opgave end jeg først troede. Det var dog med til at gøre indsamlingen af materiale meget interessant.

Mit materiale har aldrig været udstillet, og det vil sikkert være nogle år inden jeg får det gjort. Jeg gik i gang med at blade i de kataloger jeg kunne låne på biblioteket. Så købte jeg en bog om fugle på frimærker, der fortalte om land, årstal for udgivelse, samt navnet på den isfugl der var på frimærket. Bogens forfattere er to danskere, Hanne og Jens Eriksen, den hedder Collect Birds on Stamps. Du vil i bogen kunne finde ud af, hvor mange forskellige fugle der er vist på frimærker. Vælger du en bestemt fugl, vil du kunne tælle antallet af frimærker du skal finde.

Jeg kom i forbindelse med en engelsk forening, der udgiver bladet FLIGHT fire gange om året, med oplysninger om nye mærker, og artikler om forskellige fugle. Der fik jeg, ved at skrive til forskellige medlemmer, hjælp til at opbygge grundlaget for min samling. Jeg har ikke fundet en dansk forening der samler på fuglefrimærker.

Mens du indsamler materialet kan du jo fordele det som du vil, efter land eller efter familie og art. Når du skal udstille din samling, da må du følge de regler der findes. Her behøver du hjælp og vejledning fra din klub.

Jeg havde mulighed for at se udstillingen BIRDPLEX '90, som var arrangeret af en frimærkeklub i Christchurch på New Zealand. Det var den første udstilling på den sydlige halvkugle, der helt var begrænset til kun eet emne, nemlig fugle. Frimærkeklubben havde arrangeret udstillingen fordi der skulle være den 20' internationale ornitholog-kongres i byen. Udstillingen var meget besøgt og jeg så et par eksponater, der også havde vist mit eget emne. Det var også muligt for enhver amatørsamler at deltage, uden først at have bevis for lokale eller landsudstillinger. Det var for mig en overraskelse, at prämien til bedste junior var en figur der viste en isfugl, den hellige isfugl, der lever i New Zealand.

I forbindelse med udstillingen havde N.Z. postvæsen forberedt seks forskellige stempler til post, sendt fra udstillingen og kongressen. De havde hver sit fuglemotiv. et var med det logo der blev brugt, en pingvin. Et blev benyttet den 3. december til åbningen af kongressen, og 4 havde hver sin dato 6. - 9. december.

For at skaffe økonomisk grundlag for udstillingen, havde arrangørerne trykt miniark, cinderallas, konvolutter og kort. New Zealands postvæsen havde overtryk på 40c Paradise Shelduk miniark, som er gyldtigt til postal brug.

Udstillingen var delt i Gruppe A, uden for konkurrence. Gruppe B voksne, Gruppe C junior, Gruppe D voksne enkeltramme. Der deltog 79 udstillere med over 200 rammer. Desuden 14 forhandlere. Der var også materiale fra New Zealands postvæsens arkiver.

Du kan måske få ideer til din egen samling, når du ser hvor mange forskellige måder udstillerne havde valgt at vise deres mærker på. Voksne udstillere var delt op i Tema, Emne, Traditionel filateli, Posthistorie, Aero filateli, Stempelmærker og Andet uspecificeret.

Der var så forskellige titler som f.eks. Uglen - en nattefugl, Rovfugle, Fuglenes verden, Ornithogaea - oprindelse og udbredelse af fugle på den sydlige halvkugle, Pingviner, Fugle der ikke kan flyve, Havfuglenes verden, Fugle fra vådområderne, Fuglene vender tilbage, Truede fugle og deres beskyttelse, Vore fjerede venner.

Under Traditionel filateli var der titler som En and ved navn Bill Platypus, Lokalpost i Kina, Otte Malayiske fugle.

Under Aero filateli navne som Fjer og fantasi, Send det luftpost, Great Barrier Island brevduepost og stempler, På vingerne med en polsk svæveflyver, Tidlig Australsk luftpost.

Under Andet ikke specificeret var der Fugle på cigaretkort, Fugle og deres miljø, Som de kommer, Snurrefugle - Autogyroer og helikoptere, Filatelistisk anerkendelse af duen, dens skønhed og betydning for menneskehedens historie.

Gruppe C juniorene havde titler som Pappegøjearter, Fugle med usædvanlig levevis, Pingviner, New Zealands fugle.

Gruppe D enkeltramme havde titler som New Zealands Kivis på frimærker, Havfugle og deres niche i miljøet, Kivi er mit navn, Isfugle, Fugle fra deltaerne, Duckus Disneyii, Papegøje familien, Guatemalas Quetzal, Ørnen er landet, USA jagttegn stempelmærker, Fuglene på Christmas Island, Nøgne fugle, Vingede hjul.

Litteratur afdelingen havde blandt andet Historien om brevduepost, en beskrivelse af ca. 70 brevduepost-ruter fra hele verden.

Det var en stor oplevelse at se, hvor mange måder frimærkerne var opsat på. Nogle havde også breve, postkort og enkelte fotos. Mit emne, isfugle, havde et mærke fra folkerepubliken Kina, som jeg forgæves har forsøgt at få de sidste 3 år. Her så jeg det første gang som det ser ud. På rammen med fejl var der også en isfugl.

Det var en 28-årig tysk ung mand der vandt den bedste præmie. Men havde jeg været med til at stemme, så havde jeg nok valgt et andet eksponat.

Isfuglen hører til skrigefuglenes orden. Der er 91 arter og 35 er vist på frimærker. Sammenlignet med de fleste andre fuglearter er dette en stor andel. Nogle er på mere end eet mærke.

På trods at navnet fanger de fleste isfugle ikke fisk. Flertallet lever væk fra vand, på en diæt af store insekter, firben, små pattedyr, fugle og slanger. Der er 73 arter, som nogle gange fanger fisk. Kun 18 lever alene af fisk, og andre vanddyr.

Deres fjerdragt er mangefarvet, ofte ligner de metalfarver. Blå, grønne, lilla og røde farver dominerer, mange med pletvise mørke og hvide mærker.

Det frimærke, der første gang viste en isfugl, var det australske 6d fra 1913 med en Koobaburra, der kaldes latterfuglen, på grund af dens markante sang, der lyder som en høj latter.

Den almindelige isfugl er på mere end 30 mærker. Den er Europas mest farvestrålende fugl og der er en smuk legende om, hvordan den fik sin usædvanlige fjerdragt. Den er udbredt fra England gennem Asien til Solomon øerne i Stillehavet og i Afrika. Hos de fleste er der ingen synlig forskel i fjerdragt mellem hannen og hunnen.

Køb og salg
af frimærker
og mønter

„Frimærkestenen“

V. Mikkelsen

RUGHAVEN 8 - 4000 ROSKILDE

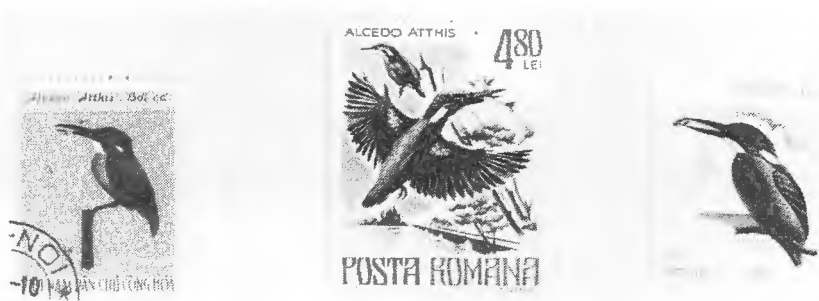
42 35 50 15

Åbningstider:

Mandag - torsdag: Kl. 12.00 - 17.30
fredag: Kl. 12.00 - 18.00
lørdag: Kl. 9.00 - 12.00

Med meget få undtagelser, fanger de deres bytte ved at dykke ned på det fra en passende gren. Den flyver straks tilbage til grenen, hvor byttet bliver bedøvet med flere hurtige salg mod grenen.

Mange mærker viser fuglen med en fisk i næbet. Når den selv spiser fangsten, sluger den maden med hovedet først. I yngletiden fodrer hannen den udvalgte hun, ved at give den fisk, derfor vender den fangsten så fiskens hoved kommer mod hunnen.

Flere lande har udgivet mærket i serier der viser truede dyr.

Som det så ofte er tilfældet med fugle i flotte farver, er der ingen sangere i familien. Deres kald er varierende og omfatter delvis pippen, hæse klingende lyde og vild kaglen.

Dens slægtning i Afrika er også vist på nogle landes frimærker.

Udover at blive vist på frimærker, er isfuglen også vist på mange postkort, som i sig selv er et studium værd.

Et besøg værd

**Københavns
største udvalg
af skandinaviske
frimærker**

A/S Robert Bechsgaard

Julius Thomsensgade 7, 1974 Frederiksberg C.

Tlf 3135 6832 - Fax 3135 6232